

Till

REPUBLIKENS PRESIDENT.

från Ålandsdelegationen.

Inledning.

Uti 26 § av lagen om självstyrelse för Åland, given den 6 maj 1920, äro normerna för den finansiella uppgörelsen mellan riket och Åland fastslagna samt dele-

gationens uppgift såsom organ för sagda uppgörelse angiven. Enligt nämnda grundlagstadgande skall det efter vissa grunder till landskapet utgående bidraget ur statsmedel fastställas av delegationen för en tid av tre budgetår i sänder, för såvitt angår självförvaltningens ordinarie behov, samt efter prövning in casu, då det gäller bidrag till extraordinarie utgifter, varom Ålands landsting gjort framställning. Delegationen består av fem medlemmar, varav tvåanne förordnats av statsrådet och tvänne utsetts av landstinget; såsom ordförande fungerar landshövdingen i landskapet Åland.

Delegationens beslut skola för att bli gällande stadfästas av Republikens President.

Självstyrelselagens skattefinansiella system är så anlagt, att kostnaden för den förvaltning, som förbliver hos statens myndigheter, bestrides ur statens medel, varemot övriga utgifter för landskapets förvaltning, och således även anslagsbehoven för de ressorter, som successivt övergått till lokalförvaltningen (väghållningen, skjutsväsendet, undervisningsväsendet, hälso- och sjukvården, egendomsförvaltningen m.m.), skola bestridas av landskapet självt (25 § självstyrelselagen). De från landskapet utgående indirekta och huvuddelen av de direkta skatter, som i riket uppbäras, tillfalla fortfarande statskassan, varemot landskapet för täckande av sina behov är hänvisat till inkomster från mantalspenningar (numera upphävd), närings- och nöjesskatter, vissa avgifter samt självbeskattning (21 § självstyrelselagen). Därjämte tillkommer landskapet nyttjanderätten till vissa statens jordegendomar på Åland (23 § självstyrelselagen) samt halva grundskatten (4 § lagen, innehållan-

de särskilda stadganden rörande landskapet Ålands befolkning, given den 11 augusti 1922). Åberopade 26 § självstyrelselagen förutsätter, att statsbidrag treårsvis utgivas åt landskapet, därest det "framgår, att beskattningen i landskapet Åland för självförvaltningens ordinarie behov är i förhållande till av landskapet åtnjutna förmåner proportionsvis högre än beskattningen i medeltal för motsvarande åndamål annorstädes i republiken".

X

X

För året 1922, då landskapssjälvstyrelsen igångsattes, har av delegationen verkställt en separatreglering, på grund varav ett bidrag tilldelades landskapet jämlikt statsrådsbeslut av den 15 december 1923. Den första ordinarie regleringen, omfattande perioden 1923 - 1925, slutfördes av delegationen under förra halvåret 1926. Efter det Herr Presidenten aktat nödigt inforåra Högsta Domstolens yttrande rörande rättmätigheten av de grundsatser, på vilka delegationens beslut angående utjämningsregleringen stödde sig, avgavs det äskade yttrandet den 25 oktober 1926. Vid föredragning av delegationens beslut den 4 december sagda år blev ärendet återremitterat till delegationen för ny behandling, och avgavs delegationens andra betänkande sedermera den 24 januari 1927. Detta reviderade beslut vann den 4 februari 1927 Herr Presidentens stadfästelse. (Jfr. Ålandsdelegationens tryckta handlingar, Serie III, sid. 9-61).

Nu förestående reglering omfattar perioden 1926 - 1928.

X

X

De legala förut-
sättningarna för bi-
dragregleringen.

I fråga om de legala förutsättningarna för
bidragsregleringen har vid föregående treårsutjämning
en viss tvekan gjort sig gällande till följd av den
knappa avfattningen av 26 § självstyrelselagen. Delega-
tionens ståndpunkt i denna principfråga framgår ur ne-
dan antecknade, från det tidigare utjämningsbetänkandet
hämtade synpunkter:

Självstyrelselagstiftningen bygger synbarligen på
den uppfattningen, att landskapet i huvudsak komme till-
räkta med ovannämnda, åt detsamma anslagna inkomster och
att, därest det emellertid visade sig, att de anvisade
skatteinkomsterna och övriga disponibla inkomstkällor icke
hunne till, bristen skulle täckas genom självbeskattning.
Den härigenom eventuellt uppkomna överbelastningen i be-
skattningshänseende av landskapet i jämförelse med andra
delar av republiken borde efter förloppet av tre bud-
getår i sänder utjämnas genom bidrag ur statsmedel åt
landskapet. Lagstiftaren utgick sålunda från den uppfatt-
ningen, att utvägen av självbeskattning endast i ringa
mån behövde anlitas. Sedermera har det emellertid visat
sig, att den utjämning, som i antytt avseende föreskri-
vits, icke kan hållas inom så snäva gränser, som vid la-
gens stiftande antagits, och att landskapets budget efter
övertagandet av resp. förvaltningsressorter utvisar ett be-
tydande årligt deficit, som måste täckas genom statsbidrag,
därest man vill undvika en oproportionerlig skattestegring
för landskapets inbyggare. Hade landskapet varit nödsakat
att under tiden mellan treårsregleringarna förskottsvis ge-
nom självbeskattning eller anlitage av sin kredit anskaf-
fa nödiga medel för handhavandet av sin förvaltning, skul-

le detta varit egnat att i hög grad försvåra landskapsförvaltningens nydaning och de olika förvaltningsgrenarnas övertagande av landskapet samt måhända delvis lamslå landskapets förvaltningsorganisation. I syfte att undvika förhandsbeskattning i landskapet tillgodosågs fördenskull landskapets behov av medel för självförvaltningens genomförande och vidmakthållande genom årligan återkommande förskottsutbetalningar av statsmedel, dels i form av räntefria lån med riksdagens begivande, dels såsom av statsrådet beviljade lån mot billig ränta. Från och med år 1928 utgår förhandsutbetalningen till landskapet i form av direkta budgeterade förskottsanslag, ej såsom räntefria lån. Alla dessa förskott gå i avräkning å det slutliga bidragsbeloppet, som bestämmes efter treårsperiodens slut. Emedan vid sådant förhållande skattebelastningen i landskapet icke var användbar såsom grund för beräkningen av det landskapet ur statens medel tillkommande bidraget, har delegationen, utgående från att skattebördan i huvudsak likformigt drabbade invånarna på Åland och i övriga delar av riket, vid bidragsregleringen för 1923 - 1925 av praktiska skäl ansett sig böra uträkna statsbidraget efter skillnaden mellan landskapet tillfallna inkomster och dess utgifter, eller med andra ord efter den brist, som landskapet skulle varit nödsakat att till täckande av sina ordinarie budgetbehov fylla. Denna brist motsvarade den ökning av skattebördan på Åland, vilken, enligt 26 § i självstyrelselagen, skall utjämnas genom statsbidrag.

På ovannämnda förutsättning, mot vars behörighet Högsta domstolen icke hade något att erinra, bygger även den nu uppgjorda bidragsregleringen. Till grund för utjäm-

ningen har likasom vid den senaste treårsregleringen lagts landskapets utgifter, sådana de finnas upptagna i landskapets bokföring för nu ifrågavarande tre år, varvid resp. poster, såsom framdeles skall närmare utläggas, granskats till beloppet och till ändamålet. Såsom avdrag har observerats de inkomster, som på grund av självstyrelselagen anvisats för täckande av landskapets behov.

Vid kalkylens uppgörande hava landskapets budgeter och räkenskaper för trienniet jämte därtill hörande verifierat funnits till hands samt granskats i detalj. För den av lagen påbjudna jämförande uppskattningen av förhållandena i riket och landskapet har delegationen vid resp. poster sökt vinna möjligast fasta hållpunkter, och har, där gällande författningar och statsförslagen ej lämnat erforderliga direktiv, upplysningar införskaffats från vederbörande statsmyndigheter. Sådana yttranden hava avgivits exempelvis av medicinalstyrelsen, skolstyrelsen och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Då ytterligare utredning i någon punkt varit av nöden för prövningen av resp. utjämningsfrågor, hava förklaringar och detaljuppgifter äskats av landskapets myndigheter. I enstaka fall hava speciella sakkunniga blivit hörda.

Bidragsregleringen har enligt den vid regleringen 1923 - 1925 tillämpade metoden verkställts genom uppläggande av utgifts- och inkomstkalkyler, särskilt för ettvar av de tre åren. Vid kalkylens utförande har följts landskapets budgetuppställning. Uti en första kolumn hava upptagits samtliga faktiska utgifter, resp. inkomster. I två följande kolumner hava införts de utgiftsbelopp, som godkänts till kom-pensation, resp. de inkomstsummor, som fastställts såsom

avdrag å statsbidragets bruttobelopp; och hava posterna härvid fördelats å tvänne grupper: sådana, som i kalkylen upptagits till samma belopp, som landskapets räkenskaper angiva, och sådana, vilka av delegationen prövningavis minskats, resp. - i fråga om inkomster - ändrats. En fjärde kolumn inrymmer de poster, som jämlikt delegationens beslut skola falla utom ramen för regleringen. Skillnaden mellan summorna av de sålunda fastställda utgifts- och inkomstbeloppen utgör alltså den brist, som landskapet på grund av självstyrelselagen vore berättigat att få genom statsbidrag utjämnad.

x

x

x

Efter slutfört uppdrag får delegationen i det avseende åberopade 26 § självstyrelselagen vidhandengiver härhos vördsammast till Herr Presidenten insända utdrag av sina utjämningskalkyler för ifrågavarande treårsperiod samt tillika här nedan redogöra för de av delegationen inom ramen för dess behörighet fattade besluten och för de synpunkter, som vid kalkylens uppgörande varit för delegationen bestämmande. I samband härmed får delegationen anmäla, att samtliga dess beslut rörande utjämnningen fattats i den sammansättning självstyrelselagen bjuder. I allmänhet äro besluten enhälliga; dock hava i vissa frågor, olika meningar förekommit, för vilka i det följande redogörelse skall lämnas vid behandlingen av resp. frågor.

Delegationen skall i det följande redogöra för sin principiella uppfattning rörande utjämnningens grunder samt för den tolkning av 26 §, som i vissa fall varit norm-

Grunderna för
utjämnings.
Delegationens
efterhands -
kontroll.

givande vid de nu framlagda kalkylernas uppgörande.

Landskapet har på grund av sitt självstyrelseprivilegium full frihet att bestämma över sin budget och votera för landskapets behov erforderliga anslag. Men då självstyrelselagens system för utjämnings förutsätter, att en betydande del av landskapets budgeterade utgifter skola genom bidragsregleringen gottgöras landskapet ur statsmedel, kräves självfallet ur synpunkten av rikets intresse en noggrann efterprövning och kontroll av det sätt, på vilket landskapet utnyttjat sin budgeträtt. Denna delegationens efterhandskontroll - den legala garantin för att statsbidragets utmätande sker efter rättvis grund - har liksom vid den nästföregående regleringen skett sålunda, att delegationen i nu antytt syfte underkastat resp. poster, såvitt de ansetts böra komma under omprövning vid bidragsutjämnings, en noggrann prövning såväl till beloppet som i avseende å utgifternas art och beskaffenhet. Härvid har kontrollerats, att utgifterna av landskapsmyndigheterna äro kalkylerade med iakttagande av nödig sparsamhet och icke överstiga vad som för motsvarande ändamål i genomsnitt anslås i övriga delar av republiken. Enligt grunderna i 26 § bör nämligen, då kostnaderna å något utgiftskonto överstiga viss skälighetsgräns, det överskjutande stanna landskapet till last. Det har sålunda exempelvis vid kalkylens uppgörande ålegat delegationen att noggrannt undersöka, huruvida landskapets avlöningsstater varit överensstämmande med rikets allmänna lönenivå samt huruvida den resekostnadsersättning, som tillkommer landskapets tjänstemän, är avpassad efter de i riket för resp. befattningshavare gällande normer.

Därest i landskapets budget finnes anslag för än-

damål, som icke av staten tillgodoses eller understöfas i andra delar av riket, kunna dylika utgifter i allmänhet icke tagas i beräkning. Uttrycket " motsvarande ändamål annorstädes i riket " får dock icke tagas alltför snävt; compensation kan icke anses utesluten blott av det skäl, att fullt kongruenta poster icke förekomma i statsbudgeten. I så fall måste man, utan att en sådan tolkning kan anses strida mot lagens rätta förstånd, söka jämförelsepunkter med analoga företeelser inom statshushållningen och det offentliga livet i allmänhet. Även kunna faktorer av sådan art som landskapets isolerade läge samt dess särskilda utvecklingsbetingelser och därav påkallade speciella anslagsbehov i omförmält avseende spela en viss roll.

x

x

x

Ovan omförmälda beräkningsgrunder tillämpades av delegationen vid uppgörandet av utjämningskalkylerna för åren 1923 - 1925 och samma system har även denna gång av delegationen iakttagits. Uti sitt tidigare åberopade utlåtande framhåller Högsta domstolen, att uppskattningen av statsbidragen visserligen sålunda komme att äga rum enligt en annan, men ur praktisk synpunkt mer framkomlig beräkningsgrund än den, som i tiden föreslagits av kommittén för uppgörandet av förslag till autonomilagstiftning för Åland, samt att ifrågasättas kunde, huruvida icke delegationen bort i överensstämmelse med de av sagda kommitté angivna allmänna normerna basera sin uppskattning av ifrågakommande bidrag för självförvaltningens ordinarie behov å jämförelse särskilt för varje förvaltningsändamål emellan anslagsbeloppet per invånare på Åland och övriga delar av riket. Högsta domstolen fann lik-

väl den huvudgrundsats, varpå de av delegationen verkställ-
da kalkylerna stöda sig, ur rättmätighetssynpunkt icke in-
nefatta ett överträdande av de i självstyrelselagen angiv-
na allmänna normerna för nu ifrågavarande utjämning av skat-
tetungan.

Frågan om ut- Till de självstyrelsens ordinarie behov, vilka jäm-
jämning av kost- likt 26 § självstyrelselagen böra vid bidragsregleringen i
naderna för kompensationsväg komma under omprövning, har delegationen
landstinget och vid behandlingen av utjämningen för trienniet 1923 - 1925
utgifterna för enhälligt hänfört även de i landskapets budgeter för sag-
landskapsför - da år under kap. landstingskostnader och landskapsförvalt -
valtningen. ningen upptagna utgifter; och har delegationen verkställt
bidragsregleringen med iakttagande av, att den landskapet
tillkommande rätten till självstyrelse icke såsom sådan bör
betraktas såsom en förmån, den där enligt stadgandena i
sagda paragraf borde påkalla avdrag å det landskapet till-
kommande bidragsbeloppet. Uti sistberörda principspörsmål ha-
de inom delegationen vid den tidigare behandlingen olika
meningar uttalats. Delegationens flertal hade, väl erkännan-
de att självstyrelsen för närvarande utgjorde en företrädes-
rätt för Åland framför rikets övriga delar, hållit före,
att denna företrädesrätt dock icke kunde anses såsom en
förmån i den mening 26 § i självstyrelselagen syntes inläg-
ga i detta begrepp, ty med uttrycket "i förhållande till
av landskapet åtnjutna förmåner" åsyftades i sagda paragraf
uppenbarligen endast de av själva förvaltningsverksamheten
framkallade ordinarie utgifterna eller sådana ekonomiska för-
måner av reell innebörd, vilka kunde anses jämförbara med
liknande förvaltningsbehov i riket, men däremot icke de
abstrakta förmåner av väsentligen politisk art, som innelå-

ge i självstyrelseprivilegiet såsom sådant och de av självstyrelseapparaten betingade kostnaderna, Dessutom vore redan av billighetsskäl en sådan tolkning önskvärd, att administrationsutgifterna enligt skälighetsprövning komme i betraktande vid utjämningen.

Avvikande åsikt i nu berörda tolkningsfråga hade uttalats av två ledamöter i delegationen. Den ena av dem hade - med hänvisning till den kommittes betänkande, vilken efter att hava uppgjort förslag till självstyrelselag för Åland utarbetade förslag till landskapssjälvstyrelse för hela riket - i huvudsak anført, att Åland genom den landskapet medgivna självstyrelsen tillagts en förmån, som icke förunnats rikets övriga delar och som principiellt borde tagas i beräkning vid utjämningen, samt att det måste förutsättas, att självstyrelselagen byggde på den i kommunallagstiftningens system överhuvud vedertagna grundsatsen att självstyrelsesamfundet själva borde bära kostnaderna för sina beslutande och förvaltande organ. Men enär självstyrelseorganen tillika ombesörja vissa åligganden för statsförvaltningens räkning, i det landskapet övertagit en stor del förvaltningsuppgifter, som avlyftats från rikets myndigheter, syntes anförda princip böra, för tillgodoseende av rättvisans och billighetens krav, i så måtto modifieras, att landskapet tillerkändes gottgörelse för så stor del av administrationskostnaderna, som motsvarade självstyrelseorganens verksamhet inom de från statsförvaltningen övertagna förvaltningsgrenarna. I övrigt eller för så vitt självstyrelseorganen verkade för Ålands särskilda behov och vid fullgörandet av lokala intressen i trängre mening, vilka icke hörde staten till, borde utgifterna i sista hand drab-

ba landskapet. Nyssnämnda ledamot hade på grund härav ansett, att det för beräkning av statens bidrag till ifrågakomna kostnader enligt angivna norm bleve nödvändigt att söka finna en kvot för uppdelningen av landskapsorganens särskilda förvaltningsområden, efter vilken kostnadsfördelningen skulle äga rum i samma proportion.

Den andra ledamoten hade framhållit, att landskapets autonoma särställning nog i och för sig måste anses utgöra en sådan verklig "av landskapet åtnjuten förmån", som lagstiftaren i 26 § åsyftat och som borde vid utjämningsregleringen uppmärksammas. Härav följde dock icke, att sagda företrädesrätt, som för närvarande åtnjutes endast av landskapet Åland, skulle vara av beskaffenhet att helt upphäva landskapets rättighet att, enligt de i 26 § fastställda grunder, erhålla bidrag till landstingsutgifter eller att landskapet av sådan anledning borde skyldigkännas att självt ansvara för dessa kostnader. Att märka vore nämligen, att vid tidpunkten för självstyrelselagens tillkomst avsikten varit att i lagstiftningsväg tillerkänna även övriga landskap i riket förmånen av självstyrelse. Därest dylika självstyrelsesamfund införts i hela riket, skulle uppenbarligen kostnaderna för landskapens representantförsamlingar hava erlagts av resp. landskap och de ökade pålagorna för förmånen att hava sådana organ drabbat samtliga landskaps invånare. Då så emellertid icke skett, synes det obilligt, om invånarna i ett av rikets landskap, som genom en särskild lagstiftningsakt tidigare än de övriga landskapen tillerkänts rätt till självstyrelse, på grund av denna särställning skulle åvälvas en dryg skattebörda, vilken icke påvilade övriga delar av republiken. Dessa syn-

punkter borde anläggas vid bedömande av berörda förmån , och hade ledamoten därför förenat sig om förslaget om uppdelning av landstingskostnaderna efter en viss godkänd kvot, då en sådan repartition såväl ur rikets som ur landskapets synpunkt kunde anses skälig. Däremot hade ledamoten förenat sig med pluraliteten vid bedömande av frågan om kostnaderna för landskapsnämnden, emedan han ansåg, att dessa administrationskostnader i alla avseenden kunde likställas med kostnaderna för förvaltningsgrenarna.

Högsta domstolen åter hade uti sitt tidigare åberopade utlåtande funnit, att av de i förberörda principspörsmål inom delegationen uttalade olika åsikterna den mening, enligt vilken landskapet i princip självt borde bära kostnaderna för sin självstyrelse, av de skäl, som till stöd för denna åsikt anförts, syntes överensstämma med de grundsatser, på vilka lagstiftningen rörande Ålands självstyrelse och autonomi är uppbyggd. I likhet med den ledamot, som inom delegationen yttrat nyssanförda mening, hade Högsta domstolen dock ansett, att nämnda princip av billighetsskäl borde modifieras sålunda, att antydda kostnader efter en viss kvot fördelades mellan landskapet och riket.

Då delegationen efter ärendets återremiss upptog detta principspörsmål till förnyad prövning, vidblevo samtliga medlemmar sina tillförene i ärendet framhållna, ovan berörda divergerande åsikter. Uti sin framställning till Herr Presidenten av den 24 januari 1927 anmälde delegationen, att densamma icke funnit möjligt frångå sitt beslut i föreliggande fråga, varjämte majoriteten utöver de synpunkter, som vid frågans behandling tidigare framkommit, anförde hursomliden av delegationens minoritet och Högsta domstolen till stöd för en

avvikande uppfattning åberopade principen om självstyrelse-samfundens finansiella ställning till statsverket icke kunde utan vidare tillämpas på Ålands självstyrelseområde, vars hushållning ordnats skilt för sig och enligt speciella normer. Den kommunala självstyrelsen och de härför gällande grunderna hade under århundraden utvecklats och stabiliserats, medan däremot Ålands självstyrelse vore att anse såsom en huvudsakligen teoretisk lagstiftningsprodukt. Den påyrkade grundsatsen att kommunernas skyldighet att själva bekosta sin autonomi borde utsträckas att gälla även med avseende å landskapssjälvstyrelse, vore därför en petitio principii och saknade stöd i lag. Bl. a. finnes härom intet stadgat i R. F., där dock självstyrelse av högre ordning än den kommunala förutsattes. Icke ens vid planläggningen av landskapsstyrelsen över hela riket hade man tänkt sig denna grundsats genomförd annat än med viktiga undantag; men dess betydelse vore självfallet en väsentligt annan, därest hela landet tänktes indelat i landskap och ej såsom nu självstyrelse införts endast i ett enstaka landskap inom statsområdet. Självstyrelselagen innehölle visserligen den grundsats, att Åland såsom självstyrelseområde borde bestrida sina omkostnader och utgifter, men denna princip vore i själva lagen begränsad genom stadgandet att landskapet icke finge betungas med skatter utöver vad i jämförliga avseenden i andra delar av riket skedde. Sålänge landskapsstyrelse icke införts över hela riket, måste det framstå såsom en obillig överbelastning, om förvaltningskostnaderna helt eller delvis överfördes å landskapet.

Vid ärendets avgörande stadfäste Herr Presidenten delegationens beslut i oförmälda del, dock med förbehåll.

att detta avgörande icke finge utgöra någon utfästelse för framtiden.

Då delegationen denna gång ägt taga ståndpunkt till förenämnda tolkningsfråga, hava dess samtliga medlemmar vidblivit sin i ärendet tidigare uttalade uppfattning. Från majoritetens sida har härvid särskilt gjorts gällande, att kostnaderna för landstinget och landskapsnämnden såväl vid separatregleringen för år 1922 som vid utjämnningen för treårsperioden 1923 - 1925 i sin helhet ingått i avräkningen samt att ett frångående av denna praxis vore egnat att framkalla ett irriterande osäkerhetstillstånd till men för självstyrelsens behöriga handhavande. Det bleve därjämte uppenbarligen för Åland finansiellt omöjligt att bekosta en självstyrelse, vars lagstiftnings- och förvaltningsapparat redan i och för sig droge en årlig kostnad, vida överstigande en halv miljon mark (enligt 1929 års budget uppgående till Fmk 671,472;-). Genomförandet av principen om uppdelning av förvaltningskostnaderna efter en viss kvot skulle enligt majoritetens åsikt jämväl möta stora praktiska svårigheter, i ty att befaras måste, att komplicerade och på olika grundera fotade uträkningar vid kvotbestämningen icke kunde undvikas. Sålänge landskapssjälvstyrelsen icke införts i riket, framstod det såsom en obillig överbelastning, om förvaltningskostnaderna helt eller delvis överfördes på landskapet.

I anledning av majoritetens uttalande om eventualiteten av en årlig kostnad för Åland av en halv miljon har från minoritetens sida framhållits, att varken vid den förra eller vid denna treårsreglering varit fråga om att Åland skulle erlägga samtliga kostnader för självsty-

relsens lagstiftnings- och förvaltningsapparat utan att kostnader-
na skulle efter en kvot, enligt tidigare angivna principer fördelas
mellan riket och landskapet.

I enlighet med pluralitetens uppfattning i förberörda
tolkningsfråga har delegationen verkställt jämväl nu förelig-
gande bidragsreglering med iakttagande av

att de i landskapets budgeter under åren 1926 - 1928
under kap. landstingskostnader och landskapsförvaltningen
upptagna utgifter äro att hänföra till sådana själv-
förvaltningens ordinarie behov, vilka jämlikt 26 §
självstyrelselagen böra komma i betraktande vid utjäm-
ningen, samt

att den landskapet tillkommande rätten till själv-
styrelse icke såsom sådan bör betecknas såsom en för-
mån i den mening åberopade paragraf åsyftar.

Däremot hava resp. poster självfallet vid reglerin-
gen underkastats prövning och kontroll med avseende å be-
loppet, och har härvid framgått, att desamma - på vissa un-
dantag när - äro hållna inom måttliga och skäligen gränser.

Kompensation

De av Ålandsdelegationen betingade, i landskapets
av landskapets räkenskaper upptagna kostnaderna intaga i utjämningsavseende
utgifter för en särställning. Delegationen utgör med hänsyn till sin sam-
Ålandsdelega- mansättning i viss mån ett kompromissorgan, vadan frågan
tionen. om fördelningen av hithörande kostnader borde bedömas med
ledning av de grunder, som tillämpas vid skiljedomsförfaran-
det. I enlighet härmed har landskapet syntes böra ansvara
för de utgifter, som påkallas av dess representanter i de-
legationen, dock endast i den mån delegationen fungerat så-
som fullgörande de uppgifter, som enligt självstyrelselagen

ankomma å densamma, d.v.s. såsom organ för utjämningen. I stor omfattning har delegationen emellertid av regeringen anlåtats såsom expertorgan för avgivande av utredningar och yttranden, och de kostnader, som härav påkallats, torde böra likställas med statens kommittecostnader och sålunda stanna statsverket till last. En uppdelning av denna utgifts-post har fördenskull ansetts böra äga rum enligt nu angiven grund, som jämväl av delegationen tillämpades vid nästföregående treårsreglering.

Av delegationens protokoll framgår, att landskapets representanter i delegationen under år 1926 deltagit den ena i 39, den andra i 42 sammanträden, vid vilka endast utjämningsfrågor kommit till behandling. Av det utav bemälda representanter uppdebiterade arvodel, resp. resekostnader, belöpte sig å dessa grupper av sammanträden ett utgiftsbelopp av sammanlagt Fmk 13,575;-. Under året 1927 hade bemälda delegerade deltagit i 27 resp. 31 sammanträden av nämnda art, och utgjorde sammanlagda beloppet av uppdebiterade arvoden och resekostnader för dessa grupper av sammanträden inalles Fmk 9,350;-. För år 1928 åter hade nämnda ledamöter deltagit i 44 resp. 47 sammanträden av nu ifrågakomna beskaffenhet och belöpte sig å dessa sammanträden i arvode och resekostnader sammanlagt Fmk 15,316;-. Förberörda arvodes- och resekostnader, vilka utgått enligt samma grunder som resp. gottgörrelse åt regeringens delegerade, hava i utgiftskalkylerna för resp. år observerats såsom avdrag å kompensationsbeloppet.

Räntor å lån.

Spörsålet angående anskaffande av erforderliga förskottsmedel åt landskapet för täckande av dess förvaltningsutgifter under tiden mellan de vart tredje år återkommande

treårsregleringarna har varit föremål för delegationens beredning (Jfr. delegationens framställningar Serie I sid. 7 107 ff.) och såväl regering som riksdag hava i princip ställt sig på den ståndpunkten att, ehuru övergångsstadganden i självstyrelselagen i förenämnt avseende saknas, landskapets intresse bör tillgodoses genom förhandsutbetalningar, som sedermera utjämnas efter treårsperiodens förlopp. Enligt tidigare vedertagen praxis har landskapets förskottsbehov tillgodosetts dels genom av riksdagen i form av räntefria lån beviljade anslag, dels genom av regeringen beviljade lån mot 6 % ränta. Från och med år 1928 vidtogs - såsom redan antydde - den förändring, att landskapet i stället för räntefria lån tilldelades nödiga förskott till betalning av statens andel i kostnaderna för självstyrelsen. Dessa förskottsanslag upptogs å extraordinarie statsförslag, resp. i tillägsbudgeten.

Vid ärendets behandling har den uppfattning gjort sig gällande, att den ränteutgift, som genom ifrågavarande lån påföres landskapet, utgör en merkostnad för självförvaltningens ordinarie behov, som bör vid utjämnningen i kompensationsväg tillgodoräknas landskapet. I konsekvens härmed och i stöd av enahanda rättsgrunder har delegationen ansett, att jämväl de ränteutgifter, som uppkommit genom att landskapet i privat bankinrättning nödgats upplåna förskottsmedel för förvaltningskostnadernas bestridande, böra gå i utjämnning vid treårslikviden. Härav följer även, att å inkomstsidan av kalkylen böra observeras landskapets genom placering i bank influtna räntemedel.

Vid den av senaste bidragsreglering påkallade, genom

Herr Presidentens resolution av den 4 februari 1927 anbefalda utjämningslikviden har landskapet till statsverket återburit det belopp Fmk 287,923:79, med vilken summa det landskapet tillfallande statsbidraget för perioden 1923 - 1925 understeg de av landskapet uppburna förskottslånens kapitalbelopp. För fullgörandet av denna återbetalningsskyldighet har landskapet, såsom av resp. landstingshandlingar synes, disponerat uppburna förskottsmedel. Denna omständighet påkallar uppmärksamhet ur kompositionssynpunkt.

Den summa landskapet sålunda ålagts återbära omfattar bl. a.: för Ramsholmens skyddande Fmk 43,191:55 och till Öra vägbygge Fmk 30.000:-, vilka poster sedermera i form av extraordinarie bidrag kommit landskapet tillgodo. Därjämte har landskapet vid likviden disponerat följande belopp, som i utjämningskalkylen för 1923 - 1925 gått i avdrag å statsbidraget

a) genom reducerade utgiftsposter Fmk 22,409:86

b) " ökade inkomstposter " 2,720:-

eller tillsammans Fmk 25,129:86

Sistnämnda belopp Fmk 25,129:86, som vid utjämnin-
gen lagts landskapet till last, har vid likviden, som redan antyddes, i första hand inbetalts ur förskottsmedel, vilka lyftats för självförvaltningens behov under treårsperioden 1926 - 1928, men är det landskapsmyndigheternas mening, att senare fylla detta deficit med landskapets egna medel, antingen genom beskattning eller anlita-
det av kredit i av-
bidan på det emotsedda vederlaget för grundskatten. För anslagen till Ramsholmen och Öra vägbygge har landskapet fått täckning genom de senare utfallna extraordinarie statsbidragen. Återstoden av likvidsumman Fmk 189,602:38 utgör det

överskott å uppburna förskottsmedel, som alls icke tagits i anspråk, utan vid likvidtillfället kvarlåg odisponerat i landskapets kassa.

Genom beviljandet av förenämnda extraordinarie statsbidrag har landskapets rätt att erhålla gottgörelse för de kostnader, som i ovanstående mätto utlagts för Ramsholmen och Öra vägbygge, blivit från statsmyndigheternas sida fastslagen. Den omständigheten, att landskapet redan innan dessa statsbidrag utverkats disponerat medel för resp. ändamål, torde icke billigtvis kunna anses medföra skyldighet att svara för räntebetalning till statsverket under mellantiden. Någon ränteutgift å dessa poster har sålunda icke ansetts böra läggas landskapet till last; icke heller å förenämnda disponibla överskott av Fmk 189,602:38 torde räntebetalning böra ifrågakomma, av orsak att landskapet i sin inkomstbudget redovisat för de ränteinträder, dessa förskottsmedel avkastat och vilka vid utjämnningen räknas statsverket tillgodo.

Däremot har delagtionen ansett landskapet vara skyldigt, att gentemot statsverket svara för ränta efter 6% å förenämnda Fmk 25,129:86, räknat från datum för Presidentens resolution och intill dess utgiftssumman blivit på ett eller annat sätt täckt ur landskapets egna medel.

På grund härav har delegationen beslutat, att avdrag å bidragssumman vid utjämningskalkylen skulle ske vid 6 H. T. I. 2.:

för år	1927	(ränta för tiden 4/2 - 31/12)	med Fmk	1,365:39
"	"	1928 (ränta för hela året)	"	" 1,507:79

I samband härmed har delegationen prövat frågan, huru de räntemedel, som influtit å besparade grundskatte-

medel, skola i utjämningsavseende behandlas.

Genom Presidentens stadfästelse å 1923 - 1926 års bidragsreglering har fastslagits, att landskapets då besparade grundskattemedel skulle gå i kompensation och betraktas såsom inkomstposter i utjämningskalkylen. De fonderade grundskattemedlen överfördes av landskapsmyndigheterna efter delfåendet av det i saken fattade beslutet den 6 maj 1927 till landskapets kassa, och utgjorde sagda medel i kapital Fmk 146,458:16 samt i upplupen ränta Fmk 14,130:47. Enär denna räntepost Fmk 14,130:47 icke tidigare blivit gottskriven statsverket, har delegationen ansett, att densamma bör under 2 avd. av 1927 års inkomstkalkyl upptäckas såsom avdragspost.

Diverse poster,

örande till lands-
ingskostnaderna
och utgifterna för
landskapsförvalt-
ingen. (1 och 2

Förutom de spörsmål av allmänna principiell in-
nebörd, som här ovan berörts, hava särskilda detaljposter,
hörande till första och andra huvudtiteln av landskapets
årsbudget (landstingskostnader och utgifter för landskaps-
förvaltningen) påkallat uppmärksamhet ur kompensationssyn-
punkt.

(T.) -
6

Vid den föregående treårsregleringen har delega-
tionen trots sig finna, att landskapsstyrelsens organisa-
tion behörigen avpassats efter förvaltningsuppgifternas art
och omfattning samt den ökning av arbetsmängden, som den
successiva övergången från stats- till landskapsförvaltning
betingat. Några nya befattningar vid landstinget och land-
skapsnämnden hava icke under denna treårsperiod tillkommit,
frånsett att bokförarbiträdet, som tidigare varit å extra
stat, från år 1926 upptagits såsom ordinarie befattnings-
havare.

Delegationen har anställt en jämförande gransk-
ning beträffande de i landskapet tillämpade grunderna för

beräkning av arvoden och resekostnader för medlemmarna av landstinget och landskapsnämnden. Under åren 1926 och 1927 utgick dagtraktamentet för såväl landstingsmedlemmarna som för ledamöterna av landskapsnämnden med samma belopp som år 1925 eller Fmk 90:- per dag. Skjutslegan åter utgjorde Fmk 2:- per kilometer landsväg och Fmk 3:- per kilometer sjöväg. Från år 1928 höjdes dagtraktamentet till Fmk 120:-. De förhöjda ersättningsbeloppen hava av delegationen prövats skäliga vid jämförelse med de dagtraktamenten, som enligt i riket tillämpade grunder utgå för offentliga värv av enahanda art.

Vid granskning av de grunder, som tillämpats för beräkning av lantrådets resekostnader har delegationen funnit att lantrådet under åren 1926 och 1927 debiterat ett dagtraktamente av Fmk 90:-, men från år 1928 av Fmk 120:- motsvarande dagtraktamentet för landskapsnämndens ledamöter. Dagtraktamentet för landshövding utgick enligt i riket gällande föreskrifter intill den 1 februari 1928 med Fmk 60:- då tjänsteresan gällde landsbygden, och med Fmk 90:- då uppehåll gjordes i stad. Från den 1 februari 1928 till kommer landshövding resp. Fmk 100:- och Fmk 150:-. Delegationen anser, att lantrådets dagtraktamente under åren 1926 och 1927 bort utgå med tillämpning av de grunder, som för resp. år gällt beträffande landshövdingars dagtraktamente. Detta har dock icke iakttagits, utan hava lantrådets ersättningar utgått enligt högre måttstock än vad i riket var gällande. Men enär denna överdebitering fullt uppväges av det förhållande, att lantrådet beräknat skjutsningskostnader enligt lägre tariff än den, som i riket tillämpats för debitering av landshövdingars resekostnader, har delegationen

ansett den av lantrådet följda debiteringstariffen börar kompensations synpunkt godtagas; dock har i ett fall vid kalkylens uppgörande en jämkning vidtagits.

För övrigt är att märka, att uttryckliga föreskrifter saknats beträffande grunden för beräkning av lantrådets resekostnader under åren 1926 - 1928. Efter det lantrådsbefattningen numera blivit införd i klass enligt landskapets resereglemente av den 31 december 1928, komma lantrådets reseräkningar främdeles att bedömas enligt detta resereglemente, som helt bygger på reciprocitetens grund.

Grunderna för resekostnader och dagtraktamenten åt landskapets tjänstemän äro av landskapet fastställda i huvudsaklig överensstämmelse med de i riket gällande tarifferna; uti ett par fall har överdebitering i förhållande till rikets tariffsatser ägt rum och proportionellt avdrag antecknats i kalkylen.

Under året 1926 utgingo avlöningarna för lantrådet och tjänstemannapersonalen vid landskapsnämnden med i huvudsak samma belopp, som år 1925. Jämväl under påföljande år utgingo avlöningarna för lantrådet och landskapssekreteraren med oförändrade belopp (Fmk 72.000:- resp. Fmk 57.000:-). Däremot skedde för år 1927 en utjämning av övriga befattningshavarnas löner. Kamrerarens avlöning ökades från Fmk 36.000:- till Fmk 43.000:-; bokförarbitrådets från Fmk 13.200:- till Fmk 16.800:-; registratorns från Fmk 18.000:- till Fmk 22.500:-; renskrivarens från Fmk 14.400:- till Fmk 16.800:- samt vaktmästarens från Fmk 10.000:- till Fmk 11.700:-. En del av dessa tillskottsavlöningar har påförts ett särskilt anslag "till utjämning av de lägre befattningshavarnas löner", vilket upptogs i 1927 års bud-

get såsom en motsvarighet till det av riksdagen i stat
förelaget för år 1927 anvisade anslaget " till förhöj
ning av tjänstemäns och betjäntes löner".

Genom landskapslag av den 26 juni 1928 har
lantrådets tjänsteställning i så måtto förändrats, att
han från att tidigare hava tillsatts för tre år i sän
der, numera uppförts såsom tjänsteman å ordinarie stat
med rätt till stadgade ålderstillägg och pensionsförmåner.
Grundlönen har härvid icke förändrats.

Avlöningen för landskapssekreteraren har från och
med år 1928 blivit höjd från Fmk 57,000:- till Fmk
63,000:-. Landskapssekreterarens befattning motsvaras en
ligt delegationens åsikt närmast av landssekreterartjänst
på Åland, vilken f.n. åtföljes av en grundlön av Fmk
57,000:-. Landskapssekreteraren handlägger visserligen en
del angelägenheter, ex. lagberedning, vilken icke hör
till landssekreterarens arbetsuppgifter. Men å dennes för
dragning ankommer i stället de administrativa besvärsmåle
medan landskapssekreteraren är befriad från denna viktiga
detalj. Innan landssekreterarens löneförmåner blivit höj-
da synes en löneförhöjning för landskapssekreteraren icke
kunna ur kompositionssynpunkt godkännas. Delegationen har
i enlighet härmed beslutat, att av sekreterarens avlö-
ningsbelopp till komposition godkänna endast Fmk 57,000
varemot återstoden Fmk 6,000:- icke skulle vid beviljan
av bidrag beaktas.

En ledamot har ansett, att delegationen vid fi
gans prövning borde taga hänsyn därtill, att avlöningsn
vån i riket vore alltför låg och att en förhöjning a
avlöningsarna för länsstyrelsens tjänstemän vore att emots

Då det syntes obilligt att nedtrycka sekreterarlönen under den gräns, som måste anses skälig, ville bemälda ledamot kompensera landskapssekreterarens förhöjda lön till fullt belopp.

För bedömandet av landskapskamrerarens löneställning ur reciprocitetssynpunkt borde tagas till utgångspunkt, att räntmästarena vid rikets länestyrelser hade en avlöning av Fmk 48,000:--. Räntmästaren vid Ålands länestyrelse uppbar i lön Fmk 36,000:-- och landskamreraren vid samma länestyrelse Fmk 57,000:--. Ehuru omsättningen vid landskapsnämndens penningförvaltning vid jämförelse med länestyrelserna ^{i riket} är relativt liten och några särskilda kompetensvillkor icke äro föreskrivna vid landskapskamrererstjänstens besättande, så synes dock vid lönefrågans bedömande böra tagas hänsyn därtill, att landskapskamreraren icke blott är ansvarig för bokföringen och penningförvaltningen utan även föredragande för ärenden, hörande till hans ressort. Sysslan är även av den beskaffenhet, att något tillfälle till biförtjänst icke förefinnes. Delegationen har på nu anförda skäl ansett sig kunna godkänna den kamreraren tillförsäkrade löneförhöjningen till compensation.

Bokförarbitrådet har genom förhöjningen blivit likställt med äldre renskriverska vid rikets länestyrelser. Förhöjningen är enligt delegationens åsikt skälig ur compensationssynpunkt.

Registratorns löneförhöjning har jämväl ansetts kunna i kompensationsavseende godkännas. Registratorn vid länestyrelsen på Åland har i lön Fmk 25,500:-- och vid övriga länestyrelser Fmk 28,500:--.

Renskriverskans löneförhöjning kunde ur reciproci-

627
250
tets synpunkt möta betänkligheter, enär renskriveräkorna vid Ålands länestyrelse hava en avlöning av endast Fmk 15,600. I övriga länestyrelser äro de uppdelade å tvänne klasser äldre och yngre, med avlöning av resp. Fmk 16,800:- och Fmk 15,600:-. Då delegationen emellertid funnit landskapsnämndens renskriverska med avseende å arbetsmätt kunna jämföras med äldre renskriverska i riket och en förhöjning av den ena renskriverskans avlöning vid länestyrelsen snarligen torde vara att emotse, har delegationen ansett sig kunna godkänna även denna löneförhöjning i avseende å kompensation.

Vaktmästarena vid rikets länestyrelser hava en avlöning av Fmk 16,800:-. Mot förhöjningen av avlöningen för landsskapets vaktmästare finnes icke något att erinra.

En utgiftsgrupp, som även vid denna bidragsreglering påkallat uppmärksamhet, är arvoden å resp. sekreterare vid landstinget och dess utskott. Arvodet för landstingets sekreterare utgick under åren 1926 och 1927 med Fmk 15,000:-, innefattande gottgörelse endast för protokolföringen och kansliarbetena, varemot särskilt honorar utgick för de utskottsarbeten, som av sekreteraren utförts. Delegationen har funnit det fastställda sekretererarvudet väl högt i jämförelse med den arvodesnivå, som vid riksdagen tillämpas. Någon avsevärd ökning av arbetsbördan från år 1925, då ifrågavarande arvode utgick med Fmk 11,500:-, har icke förelegat. Delegationen håller före, att ett arvode av Fmk 10,000:- måste anses tillräckligt för nämnda sekreteraruppdrag; till detta belopp hava även landskapsmyndigheterna reducerat sagda arvode från och med år 1928. Med avseende likväl därå, att landstingssekreteraren under de

första åren av självstyrelsens genomförande, då arbetsbördan uppgivits hava varit tyngre och mera koncentrerad, uppburit ett honorar av Fmk 11,500:- och nämnda faktorer även under åren 1926 och 1927 kunnat spela in, har delegationen ur billighetssynpunkt velat godkänna arvudet för dessa år till nyssnämnda belopp, i följd varav å resp. anslagsposter i kalkylen skulle avdragas Fmk 3.500:- för vardera året.- Mot det i 1928 års budget anvisade arvudet Fmk 10,000:- finnes, såsom redan antydde, icke något att erinra. Utöver detta belopp har landstingssekreteraren för sistnämnda år enligt kansli Kommissionens den 3 december 1928 fattade beslut uppburit ett extra arvode av Fmk 2,000:-, vilket torde anses skäligt, då landstingssessionerna, som i regeln pågå årligen under trettio dagar, sistsagda år förlängts med sju dagar.

En ledamot av delegationen önskade av billighets-skäl och med tagen hänsyn därtill, att sekreterararvudet för år 1928 reducerats, kompensera posten till fullt belopp.

Arvodena åt landstingets utskottssekreterare hava i allmänhet utgått med skäliga belopp. Däremot har delegationen funnit arvudet Fmk 4,650:- för protokollföringen vid stora utskottets sammanträde 17/2 - 2/3 1927 överhövan drygt tilltaget, i betraktande därav att sekreteraren, själv landstingsman och medlem av utskottet, därutöver tillagts särskilt arvode för de av honom såsom sekreterare i stora utskottet avfattade betänkandena. Efter granskning av nu berörda protokoll, omfattande sammanlagt 46 1/2 maskinskrivna ark, har delegationen ansett en gottgörelse, beräknad efter 50 mk per ark, kunna ur kompositionssynpunkt godkän-

nas. Å resp. anslagspost (allmänna landstingskostnader 1927) har fördenskull i kalkylen avdragits hälften av förstnämnda arvode eller Fmk 2,325:-.

Å samma anslag har observerats en post å Fmk 805:- för en av landstingsmannen J. Eriksson företagen resa till Åbo 27/2 - 3/3 1927. Enligt införskaffad utredning hade denna resa till syftemål att till ett partimöte i Åbo framföra vissa önskningsmål från de åländska landstingskretsarnas sida. Delegationen anser tillgodo-seende av ett dylikt ändamål icke kunna hänföras till självförvaltningens ordinarie utgifter och har fördenskull lämnat posten i fråga utom avräkning.

Å landskapsnämndens dispositionsmedel för år 1927 hade i semesterarvoden förts en post å Fmk 3,500:-, därav Fmk 3,000:- semesterarvode för landskapssekreteraren och återstoden semesterarvode åt vaktmästaren. Vid granskningen av denna utgift har delegationen funnit, att någon legal rätt till semester för sekreteraren icke faststipulerad i landskapslagstiftningen, vars bestämmelser endast förutsätta semesterledighet för sekreteraren och kamreraren på grundvalen av ömsesidig tjänstgöringsskyldighet. Något särskilt anslag för beredande av semesterledighet sekreteraren hade av anförd orsak icke observerats i 1927 års budget, men landskapsnämnden hade detta oaktat utom ramen för budgeten utanordnat förberörda semesterarvode, när någon semesterreglering på antydd bas under sagda år icke kunnat genomföras; detta av orsak att den nuvarande kamreraren icke innehade nödiga kvalifikationer för sekreterartjänstens handhavande. Då sekreterarens anspråk på semester måste anses grundat på rättvisa och billighet,

samt då ett anslag av Fmk 2,000:- för semesterarvoden fanns upptaget på länestyrelsens stat, har delegationen ansett sig böra godkänna posten till kompensation, dock icke utöver det belopp länestyrelsens stat upptager för beredande av semesterledighet. I enlighet härmed har det belopp Fmk 1,500:-, varmed semesterarvodet överstiger Fmk 2,000:-, icke vid beviljande av bidrag beaktats. För åren 1927 och 1928 har något särskilt arvode för beredande av semester åt sekreteraren icke utgivits.

Av landskapet i övrigt utgivna vikariats- och semesterarvoden hava jämväl underkastats en särskild skälighetsprövning och därvid befunnits böra ur kompensations-synpunkt godkännas.

Landskapets representationskostnader, som hållits inom måttliga gränser, hava likaledes utan anmärkning blivit kompenserade. Likaså kostnaderna för tryckning av Ålands författningssamling, vilka jämväl vid föregående treårsreglering likställdes med övriga i lag påbjudna ordinarie utgifter för självförvaltningsapparatus upprätthållande.

Å landskapsnämndens dispositionsmedel för år 1926 har dragits bl. a. en post å Fmk 1,500:- såsom understöd för en turisthandbok för Åland, vilken post i utjämningsavseende givit anledning till tvekan. Men med avseende å turismens stora betydelse för landskapet Åland har delegationen ansett sig kunna bland kompensationsutgifterna upptaga jämväl denna anslagspost.

Övriga utgiftsmoment under första och andra huvudtitlarna hava icke påkallat någon erinran ur kompensations-synpunkt från delegationens sida.

Behandlingen av   Vid treårskalkylens uppgörande har delegationen, subventioner och i analogi med förfarandet vid senaste bidragsreglering, understöd ur följt den grundsats, att bidrag och understöd för resp. kompensations- förvaltningsändamål böra kompenseras vid utjämningen, så synpunkt. vitt de utgå efter enahanda grunder, som bidrag och understöd av statsmedel för liknande ändamål i övriga delar av riket, eller till beskaffenhet och belopp motsvara kostnaderna för jämförliga, av staten upprätthållna eller understödda inrättningar.

De till resp.   Även vid granskningen av de utgiftsgrupper, som förvaltningsres- hänfört sig till de av landskapet övertagna förvaltnings sorter hörande ressorterna, hava i tillämpliga delar iakttagits de prin utgiftsgrupperna.cipliella synpunkter och tolkningsregler, för vilka här o van redogjorts. Överhuvud har vid förfarandet tillämpats samma grunder och metoder som de, vilka vid den förra bidragsregleringen kommo till användning och vilka jämväl vunno Högsta domstolens gillande och Herr Presidentens sanktion. I det följande skall delegationen i största kort het antyda de riktlinjer, som blivit vid detaljgranskning av resp. utgiftstitlar följda vid kalkylens uppgörande. Gr peringen av de olika förvaltningsgrenarna är gjord med ledning landskapets budgetuppställning för åren 1926- 1928.

3 H. T. Hälso- och sjukvården.

Landskapets bidrag till avlönande av kommunalläka i Finström, Geta, Saltvik, Sund och Hammarland kommuner mensamt har under åren 1926 - 1928 utgått med Fmk 8.000 per år. I konformitet med de i riket tillämpade grunder na för beviljande av statsbidrag för kommunalläkares avlönande har delegationen fastställt denna kompensationspost till Fmk 5,000:- per år, vadan sålunda ett belopp av

Fmk 3,000:- per år ansetts icke böra beaktas vid beviljande av bidrag.

En ledamot önskade tilldela landskapet ett fullt anslagsbelopp av Fmk 8,000:- per år på grund av den allmänna tendens till ökning, som statssubventionerna för kommunalläkare uppvisade under perioden 1926 - 1928.

De av landskapet utgivna bidragen till avlönan-
de av kommunaldjurläkare, barnmorskor och diakonissor ha-
va beräknats med iakttagande av de i riket gällande nor-
mer.

Anslagen för Ålands Allmänna sjukhus hava av de-
legationen granskats med ledning av sjukhusförvaltningens
specialräkenskaper. Sjukhuset har med understöd av stats-
medel undergått en genomgripande modernisering och utvidg-
ning (från 15 till 30 sjukplatser). I sitt utvidgade
skick var sjukhuset iordningsställt under hösten 1926 och
uppläts då för sitt ändamål.

Sjukhusläkarbefattningen handhades år 1926 av pro-
vicialläkaren mot ett arvode av Fmk 24,000:- (tidigare
Fmk 10,000:-). Läkarens avlöning höjdes för år 1927 till
Fmk 36,000:-, varjämte honom tilldelades ett extra arvode
av sammanlagt Fmk 3,000:- för november och december måna-
der. För år 1928 fastställdes läkaravlöningen i budgeten
till Fmk 39,000:- per år, ett belopp, som ur kompensa-
tionssynpunkt ansetts skäligt. Tjänsten besattes ordinariter
från den 1 maj sagda år och upprätthölls under årets
fyra första månader av tvänne vikarier gemensamt. Dessa
uppburo under sagda tid ett arvode av 4,500;- per månad,
sålunda Fmk 1,250:- utöver den i budgeten för tjänsten an-
slagna ordinarie månadslönen. Enär förberörda anordning med

tvänne vikarier till följd av brist på andra kompetenta krafter icke kunnat undvikas och möjlighet att nedpruta vikariernas löneanspråk icke förefunnits, har delegationen ansett sig kunna godkänna resp. vikariatsarvoden till kom-
pensation.

Avlöningarna för sjukhusets personal hade i 1926 års budget upptagits till följande, efter det utvidgade sjukhusets behov avpassade belopp:

1 predikant Fmk 1,000:-, 1 ekonom Fmk 9,000:-, 3 äldre sjuksköterskor (incl. kost) à 13,500:-, arvode för översköterskan Fmk 1,500:-, 1 yngre sjuksköterska (incl. kost) Fmk 10,500:-, 2 städerskor Fmk 6,000:-, 2 tvätterskor Fmk 7,200:-, 1 dräng i egen mat Fmk 9,000:-. Dessa avlöningar hava av delegationen befunnits skäligen vid jämförelse med motsvarande utgiftsposter i rikets budget.

År 1927 verkställdes en partiell reglering av personalens avlöningsförhållanden. Ekonomens arvode höjdes till Fmk 12,600:-. Sjuksköterskornas årsavlöning utjämnades till Fmk 9,000:- (excl. kost), översköterskans lön jämte arvode till Fmk 11,700:- (excl. kost). Sjukhusdrängen, vars arbetsbörda genom tillkomsten av belysningsaggregatet och röntgenapparaten avsevärt ökats, erhöll från 1 mars 1927 en lön efter Fmk 15,600:- per år.

Under år 1928 skedde icke någon förhöjning av lönestaten.

Jämväl avlöningsbeloppen för åren 1927 och 1928 har delegationen velat godkänna till kompen-
sation, enär de befunnits skäligen vid jämförelse med statsbudgeten för resp. år.

Utgifterna för fri kost åt sjukhusets personal

(sjuksköterskor, städerskor och tvätterskor), 8 personer å 10 mk per person och dag, ställa sig något högre än motsvarande kostnader vid rikets sjukhus. Dock hava hithörande poster ansetts kunna godkännas, med hänsyn därtill att anskaffningskostnaderna på Åland på grund av landskapets avskiljda läge äro jämförelsevis höga.

Avlöningarna för kosthållspersonalen (kosthållerskan, köksan och köksbiträdet) hava från Fmk 5,000:-, 3,000:- och 2,400:- år 1926 höjts till resp. 6,000:-, 4,200:- och 3,000:- åren 1927 och 1928 (excl. kost).

Utgifterna för kosthållningen (patienter och kosthållspersonal) uppgingo per patient och dag under år 1926 till Fmk 10:41, under år 1927 till Fmk 8:48 och under år 1928 till Fmk 8:88. Till jämförelse bör nämnas att medelsiffrorna för rikets sjukhus under åren 1926 - 1928 uppgå till Fmk 7:25, 7:35 och 7:19 samt för Lovisa sjukhus (26 platser) till resp. 8:44, 8:21, och 7:43 per sjukvårdsdag.

Utgifterna för kosthållningen hava av delegationen ansetts böra kompenseras till fullt belopp.

Vid granskning av utgifterna för sjukhusförvaltningen, såvitt angår anslagen för byggnaders och inventariers underhåll och diverse utgifter samt till landskapsnämndens disposition för sjukhuset under åren 1926 - 1928, har delegationen funnit resp. utgiftsbelopp rätt drygt tilltagna vid jämförelse med de relativt anspråkslösa anslag, som i statsförslaget äro reserverade för motsvarande ändamål. Hithörande utgifter föreföllo särskilt höga i betraktande av det tilläggsanslag å Fmk 90,000:-, som år 1925 tilldelats sjukhuset ur allmänna medel. För vinnande av

Jämförelse med resp. utgifter i riket har delegationen uppställt genomsnittssiffrorna för hela trienniet under momenten byggnaders och inventariers underhåll samt diverse utgifter mot resp. budgetposter i statsförslaget. Sammanlagda utgiftssumman & dessa anslagsposter för 1926 - 1928 uppgick enligt landskapets böcker till Fmk 142,877:53 eller i medeltal per år till Fmk 47,625:84. I riket varierar dessa utgifter (enligt 1928 års stat) mellan Fmk 32,000:- och Fmk 50,000:-, beroende på sjukhusplatsernas antal. Reducerade efter ett platsantal, motsvarande Ålands sjukhus storlek, kunna utgifterna i riket i genomsnitt per år kalkyleras till Fmk 41,000:-, utvisande sålunda en merkostnad för Åland under hela trienniet av i runt tal Fmk 20,000:-.

Delegationen har på grund härav beslutat, att sistsagda belopp icke skall vid beviljande av bidrag beaktas, samt har i kalkylen gjort motsvarande avdrag å 3 H. T. II. 7. (diverse utgifter) för år 1928.

Övriga utgifter för sjukhuset (medicinalier och förbandsmaterial, vikariatsarvoden etc.) hava befunnits kalkylerade med skäligen belopp och icke ur kompenationssynpunkt påkallat någon anmärkning.

Å momentet 3 H. T. III. 1. (bidrag till Privata sjukhuset i Mariehamn) har för år 1926 anvisats ett bidragsbelopp av Fmk 20,000:-. Delegationen har, under hänvisning till den utredning, som framlagts vid prövningen av resp. utgiftspost för år 1925 (delegationens framställningar, Serie III, sid. 29, 30), ansett nu ifrågavarande utgift böra till nedsatt belopp kompenseras med Fmk 15,000:-

Uti räkenskaperna för år 1926 har under utgifts-

momentet 3 H. T. III. 3. (för sjukvårdsändamål till landskapsnämndens disposition) påträffats en post å Fmk 4,999:- "av riksdagen beviljat anslag". Detta belopp, som ursprungligen påförts det av riksdagen för sjukhusets tillbyggnad anvisade statsbidraget, men sedermera enligt landskapsnämndens förordnande överförs å nämnda mom., har av landskapsnämnden disponerats dels för bestridande av ersättning för kontrollen över sjukhusbygget dels till arvoden åt byggnadsstyrelsens ledamöter. Enär förenämnda utgifter rätteligen böra belasta ovannämnda statsbidrag, icke dispositionsmedlen, har delegationen beslutat, att förberörda belopp Fmk 4,999:- skall från kompenstationssumman avdragas.

4.H.T. Undervisningsväsendet.

Utgifterna för Ålands lyceum och Mariehamns högre navigationsskola hava av delegationen granskats med ledning av dessa läroanstalters specialräkenskaper.

Vid granskningen av de till sagda utgiftsgrupper hörande poster för åren 1926 - 1928, har delegationen funnit, att avlöningar, lönetillägg ^{och} tjänstgöringsarvoden vid dessa undervisningsanstalter, på sätt i överenskommelseförrordningen av den 27 juni 1924 förutsättes, utgått enligt samma grunder som i riket tillämpas. En utjämnung av avlöningarna för resp. funktionärer har ägt rum räknat från början av år 1927 i överensstämmelse med den lönereglering, som i riket genomfördes genom förordningen den 13 augusti 1927 med retroaktiv verkan från årets början.

Utgiftsmomenten för Ålands lyceum under 4 H. T. I. 6. (diverse anslag) hava påkallat särskild uppmärksamhet ur kompenstationssynpunkt.

Enligt uppgifter, införskaflade från skolstyrelsen,

tilldelas elementarskolorna i riket för " diverse utgifter i regeln belopp, varierande mellan Fmk 10,000:- och 14,000:-. En anstalt av Ålands lyceums typ och omfattning kunde i allmänhet icke påräkna ett högre anslag än c:a Fmk 12,000:-. För tillskott & diverse utgifter disponerade skolstyrelsen icke några särskilda medel. Modernare skolbyggnader med centralvärmeinstallation och större gatuhållningsskyldighet hade i allmänhet beviljats rätt att anställa en egen gårdskar, som tillika är eldare. Flere äldre skolor äro ännu, i likhet med Ålands lyceum, i avsaknad av skild eldare - gårdskar; eldning och städning samt gatuhållning ombesörjes där av vaktmästaren, - ev. med biträde av tillfälliga krafter.

Under år 1926 hade å nu ifrågavarande mom. utgivits sammanlagt Fmk 23,177:65. Därest från denna utgiftssumma frånräknas vissa hyresutgifter, brandstodsavgifter och inköpspriset för en eluxapparat, vilka kostnader sammanlagt Fmk 4,740:40 rätteligen icke inrymdes under kategorin "diverse", återstår under diversemomentet en effektiv utgiftssumma av Fmk 18,437:25.

Under år 1927 åter drogs å resp. mom. inalles Fmk 24,707:30. Avdrages härifrån särskilda hyreskostnader och brandförsäkringsutgifter inalles Fmk 4,878:60, återstår å sagda mom. ett effektivt utgiftsbelopp av Fmk 19,828:70. År 1928 hade å samma mom. förts ett belopp av Fmk 31,439:55. Därest härifrån avdrages vissa hyresbelopp, sammanlagt Fmk 4,500:- och en på momentet förd utgift Fmk 4,000:- för tryckning av rektor Krancks arbete "Ålands skalbaggar i urval" m.fl., kan momentets effektiva belopp för år 1928 kalkyleras till c:a Fmk 20,000:-.

Lut

Han?

580
033

Dessa tre reducerade diverseposter Fmk 18,437:25, Fmk 19,828:70 och Fmk 20,000:--, jämförda med motsvarande anslag å rikets budget, giva vid handen att landskapet för nu ifrågavarande ändamål under sagda år disponerat större anslag än vad ur reciprocitetssynpunkt kan godkännas. Alldenstund under de senare åren åt statens läroverk av nu ifrågavarande typ, såsom ovan antydde, beviljats diversemedelsanslag till belopp av högst Fmk 12,000:-- per år, har delegationen ansett kompensationsbeloppet böra i enlighet härmed avgränsas. Lägges till detta belopp de tidigare angivna posterna å resp. Fmk 4,740:40 för år 1926 och 4,878:60 för år 1927, mot vilka belopp ur kompensations-synpunkt intet är att anmärka, skulle sålunda till kompen-sation godkännas för det förra året Fmk 16,740:40 och för det senare året Fmk 16,878:60. Resp. avdrag å de i bök-erna uppförda posterna bleve Fmk 6,437:25 resp. Fmk 7,828:70. Vidkommande åter året 1928 har delagtionen kalkylerat avdraget till Fmk 8,000:--, utgörande skillnaden mellan de effektiva diverseutgifterna för sagda år och det belopp, som i riket utgår för nu ifrågavarande ändamål. Därutöver har delegationen ansett, att tryckningskostnaden för rek-tor Krancks ovannämnda arbete Fmk 4,000:-- icke kan gå i kompen-sation, enär motsvarande bidrag, enligt vad skolsty-relsen uppgivit, icke utgivas i riket. Avdraget å momentet för sistnämnda år utgör sålunda sammanlagt Fmk 12,000:--.

Utgifterna för undervisningsmaterial har under perio-den 1926 - 1928 uppgått till sammanlagt Fmk 24,691:35. Enär elementarskolorna i riket för detta ändamål icke erhållit högre anslag än Fmk 7,000:-- per år, har å dessa mom. ut-givits inalles Fmk 3,691:35 utöver vad enligt de i riket

gällande grunder skulle utgått å ordinarie statsbudgeten. Emellertid tilldelas lärdomskolorna icke sällan tillskott av disponibla medel utöver det ordinarie anslaget, vilka i genomsnitt motsvara den kalkylerade merkostnaden. Ifrågasvarande utgiftsbelopp har fördenskull oavkortat godkänts till kompensation.

Under rubriken resestipendier åt lyceets lärare hade under trienniet utgivits sammanlagt Fmk 4,500:--. Denna utgift ansåg delegationen böra kompenseras, enär utrett blivit att lärarena vid sagda lyceum under dessa år icke åtnjutit stipendier ur det i statsbudgeten för ändamålet upptagna anslag.

Brandstodsavgifter för lyceets och navigationsskolans byggnader hava, liksom vid senaste treårsreglering, ansetts höra till landskapets ordinarie utgifter och böra gå i kompensation till skäligt belopp.

Utgifterna för folkskoleväsendet. (avlöningar, ålderstillägg, barnbidrag, föreståndar- och timarvoden, byggnadshjälp och understöd åt landskommuner för upprätthållande av deras folkskoleväsende etc.) hava, enligt vad delegationen konstaterat, utgått enligt enahanda grunder, som i riket tillämpas. Jämväl övriga poster inom denna resort äro hållna inom skäliga och måttliga gränser. De utgiftsposter, som hänföra sig till folkskoleväsendet, hava på grund härav godkänts till kompensation. I ett par fall hava smärre avdrag gjorts å reseräkningar.

Särskilda läroinrättningar samt allmän upplysnings- och konsulentverksamhet.

Ålands lantmannaskola.

Skolan har tidigare underhållits av en privat garantiförening, som åtnjutit understöd ur statsmedel. Den ö-

vertogs i enlighet med en landskapslag av den 13 juni 1927 av landskapsmyndigheterna och har sin verksamhet förlagd å Jomala f.d. domarboställe. År 1926 utgavs för denna läroinrättning (för 4 månaders kurs) Fmk 30,863:91; år 1927, då skolan under halva året var i verksamhet, uppgingo utgifterna till Fmk 76,818:70. I budgeten för år 1928 upptogs hithörande utgifter under ett särskilt kapitel, fördelade på moment såsom utgiftsstaterna för landskapets övriga skolor, och uppgingo dessa utgifter enligt böckerna till sammanlagt Fmk 131,319:54,

Å landskapets budget för år 1927 har upptagits ett särskilt anslag till avlöning åt lantmannaskolans föreståndare. Denna tjänst var tidigare sammanlagd med landskapsagronombefattningen, men åtskiljdes tjänsterna genom landstingsbeslut vid budgetbehandlingen för år 1927, av orsak att föreståndaren skulle handhava skötseln av det jordbruk, som ombetrodde lantmannaskolan och vilket skulle bedrivas såsom mönsterjordbruk. Landskapsagronomen har för sagda tid varit upptagen av sina egentliga arbetsuppgifter, bl.a. handläggningen av kolonisationsfrågor.

Delegationen har kontrollerat, att de vid skolan anställda ordinarie och extra lärarkrafter varit av behovet påkallade. Avlöningarna utgingo under år 1927 beräknat per år: för föreståndaren med Fmk 30,000:- och för andra läraren med Fmk 25,000:-, samt höjdes år 1928 till resp. Fmk 39,000:- och Fmk 36,000:-. Samma avlöningsbelopp utbetalas jämväl i riket åt jämförliga befattningshavare.

Jämväl övriga anslag för lantmannaskolan hava av delegationen kompenserats till fullt belopp.

Ålands folkhögskola.

Ålands folkhögskola, som tidigare er hållit understöd ur statsmedel, har under ttienniet subventionerats av landskapet med iakttagande av de i riket tillämpade resp. normer. Dessa poster hava godkänts till kompensation. Därjämte, har emellertid folkhögskolan år 1928, utöver de i lagen den 6 juli 1925 stadgade grunder, tilldelats ett tilläggsanslag av Fmk 15,000 på extra ordinarie stat. Delegationen har av reciprocityshänsyn ansett, att denna post icke bör vid beviljande, av bidrag beaktas.

Ålands lanthus -
hållsskola.

Anslaget, som under åren 1926 och 1927 utgick med Fmk 30,000:- samt under år 1928 med Fmk 28,000:-, har disponerats för subventionering av ambulerande lant-hushållsskurser. Delegationen har icke funnit skäl till anmärkning mot dessa utgifter ur kompensationssynpunkt.

Vid bedömandet av anslagen för allmän upplysnings- och konsulentverksamhet ur reciprocityssynpunkt har delegationen med biträde av tillkallad sakkunnig, förre referendarierådet E. W. Pettersson, granskat motsvarande utgiftsposter i statsbudgeten för åren 1926, 1927 och 1928 till vinnande av jämförelsepunkter vid kompensationsprövningen.

Ambulerande sjö-
mansskola.

Bland republikens utgifter förekommer tillsvidare icke något anslag för ambulerande sjömansskolor, men har ifrågavarande utgift sin motsvarighet i de å statsförslagen upptagna anslagen för yrkesundervisningen. Anslaget har under åren 1926-1928 utgått med resp. Fmk 11,630:30, 12,384:-, och 12,683:30. Enär främjande av yrkesutbildning på detta område utgör en av de lokala utvecklingsbetingelserna

gelser, som förtjäna beaktande ur kompenstationssynpunkt, och då anslaget av landskapet hållits inom måttliga gränser, hava dessa utgifter vid kalkylen upptagits såsom kompenstationsposter till fullt belopp.

Ålands vävskolor.

Anslaget har utgått såsom subvention åt föreningen "Ålands vävskolor" med resp. Fmk 16.000:-, 17.000:- och 20.000:- under åren 1926, 1927 och 1928. Ur reciprocitetssynpunkt påkalla dessa subventioner icke erinran vid jämförelse med utgifterna för hemslöjdens befrämjande och vävskolor i riket.

Allmogeslöjdkurser.

Dessa anslag, vilka utgått i form av subventioner åt kursernas direktion, belöpte sig för nu ifrågavarande tre år till resp. Fmk 7.300:-, 14.000:- och 15.650:- (anslaget utgick år 1928 för en ambulerande manlig slöjdskola). Anslagen förefalla skäligen i jämförelse med de understöd, som i riket utgivas för hemslöjdens befrämjande och ambulerande slöjdskolor. Posterna hava godkänts såsom kompenstationsutgifter.

Kock- och stuertskolan.

Anslaget utgick år 1926 med Fmk 20.000:- och år 1927 med Fmk 52.000:-, därav engångskostnader för skolans organisation Fmk 20.000:-, och årsunderhåll Fmk 32.000:-. År 1928 utgick subventionen med sistnämnda belopp.

Skolan, som upprätthålles av föreningen för sjömanshuset i Mariehamn, har arbetat med framgång och varit väl besökt. Avlöningar och övriga kostnader hava hållits inom måttliga gränser. Då den av Finska Sjömansmissionssällskapet upprätthållna kock- och stuertskolan är enbart finskspråkig, torde det vara att emotse, att den åländska skolan i framtiden kommer att erhålla

elever jämväl från fastlandet. Sjömansmissionssällskapets skola erhöi i subvention år 1926 Fmk 70,000:- (därav hälften engångskostnad), år 1927 Fmk 50,000:- och år 1928 Fmk 80,000:-.

Anslagen hava godkänts till komensation.

Yrkesutbildning.

I budgeten för år 1928 har upptagits ett anslag å Fmk 15,000:- för främjande av yrkesutbildning. Å anslaget, som enligt budgethandlingarna var avsett för utbildande av Åländska hantverkare, har disponerats ett belopp av Fmk 7,160:65 till största delen för kurser i keramik. Ehuru detta ändamål icke syntes erbjudande för got större allmänt intresse, utan främst bort tillgodoses genom det enskilda initiativet, har delegationen, om ock med tvekan, ansett sig kunna bifalla till utgiftens komensation.

Landskapsagronomen.

Avlöningen har under nu ifrågavarande tre år utgått med Fmk 39,000:- per år förutom ålderstillägg. Tjänsten var ända till år 1927 förenad med föreståndarbefattningen vid Ålands lantmannaskola, men åtskildes dessa sysslor, såsom tidigare framhållits, räknat från samma år. Delegationen har icke funnit skäl till anmärkning mot anslagets komensation.

Trädgårdsskötsel

och huslig ekonomi.

Anslaget, som under åren 1926 och 1927 utgått i form av subvention åt Ålands Martha-förening, belöpte sig för dessa år till resp. Fmk 10,000:- och 15,000:-. Förstnämnda utgiftssumma synes, även om till densamma lägges ett belopp av Fmk 2.500:-, som under år 1926 anvisats å landskapets dispositionsmedel (4. H. T. V. 10) för trädgårds- och fruktodlingskurser, ur reciprocitets synpunkt väl täckas av de i rikets budget upptagna an-

slagen för befrämjande av trädgårdsskötsel och huslig ekonomi. Däremot har delegationen funnit att anslaget för år 1927 icke kan till fullt belopp kompenseras, enär detsamma icke synes stå i skälig proportion till vad i riket för liknande ändamål beviljas. Efter omprövning har delegationen beslutat, att ett avdrag av Fmk 2,000:- å momentets utgiftsbelopp skulle göras, vadan till kom-pensation godkändes endast ett belopp av Fmk 13,000:-. Till jämförelse må nämnas, att samma belopp under året tilldelats Finska Hushållningssällskapet för befräm-jande av trädgårdsskötsel och huslig ekonomi. Sällskapets trädgårdsinstruktör besöker icke vidare Åland.

För år 1928 erhöill Ålands Marthaförbund för sin allmänna verksamhet ett anslag av Fmk 7,500:-, medan en särskild trädgårdskonsulentbefattning med lön av Fmk 12,500:- inrättades. Denna befattningshavare åtnjuter dag-traktamente och resekostnadsersättning ur landskapets medel. Delegationen har funnit, jämväl det av landskapet under år 1928 disponerade utgiftsbeloppet proportionsvis högre än vad å rikets stat för motsvarande ändamål ut-gives. På grund härav har delegationen beslutat, att av den med trädgårdskonsulentbefattningen förenade grundlönen Fmk 10,000:- skulle kompenseras, men Fmk 2,500:- icke vid beviljande av bidrag beaktas.

Ålands mejeri-
förbund.

Det av landskapet anvisade anslaget utgår med Fmk 13,750:- per år, varvid bidraget för praktikantinsti-tutionen kalkylerats till Fmk 250:-, per elev. Enär en-ligt de i riket gällande grunder motsvarande bidrag ut-går med endast Fmk 225:- per elev, bör nu ifrågavarande utgiftsmoment reduceras med Fmk 175:- för år . Anslaget

för förbundets allmänna verksamhet har förefallit delegationen väl drygt tilltaget i proportion till statsverkets utgifter för resp. ändamål, men har delegationen likväl ansett sig kunna godkänna detsamma till kompensation, med avseende därå, att en del utgifter av närbesläktad art av landskapet hållits inom lägre gränser än rikets uppföringar för motsvarande ändamål.

För fiskerinäringens befrämjande.

Från och med år 1926 har i landskapet fungerat en särskild instruktör med uppgift att verka för fiskerinäringens befrämjande. Denna funktionär uppgives hava arbetat med stor framgång och bl. a. lyckats ordna avsättningen av fisk från Åland till fastlandet på rationell fot. Avlöningen utgick åren 1926 och 1927 med Fmk 24,000,- incl. resekostnad. År 1928 utgick lönen likaledes med Fmk 24,000:-, varjämte fiskeri-instruktören i resekostnad lyftat Fmk 12,337:65 (å särskilt mom.). Vidare hade för utkläckning av gäddrom anslagits år 1927 Fmk 11,996:20 samt Fmk 1,721:05 för år 1928. Härutöver har slutligen Ålands fiskeriförening å 1928 års budget tillerkänts en subvention av Fmk 4,000:-.

Delegationen har funnit landskapets utgifter för fiskeri-instruktör skäliga och proportionsvis icke överstiga de anslagsbelopp, som i rikets kusttrakter anvisas för ändamålet. Fiskeri-instruktörens jämförelsevis höga resekostnader motiveras av de långa distanser han hade att tillryggalägga under sina förrättningsresor.

Vidkommande kostnaderna för utkläckning av gäddrom har inom delegationen tvivelsmål uttalats, huruvida en kläckning i så liten skala överhuvud lönade sig. Enär dock företaget måste anses vara av stor betydelse för

flaskerinäringen, som utgör en av landskapets viktigaste förvärvsgrenar, har delegationen velat godkänna dessa utgifter till kompensation. En ledamot har icke ansett sig kunna ur reciprocitetssynpunkt godkänna mer än högst Fmk 5.000:- av utgiften för 1927.

Ett mindre avdrag har gjorts å 4. H. T. Vl. 11. (konsulentverksamheten, resor och dagtraktamenten) för överdebitering av särskilda reseräkningar under år 1928.

Till främjande
av näringarnas
utveckling.

I räkenskaperna för år 1926 - 1928 finnes under denna rubrik antecknade utgiftssummor å resp. Fmk 8,000:-, 25,000:-, och 12,500:- till landskapsnämndens disposition. Bland dessa utgifter, mot vilkas behörighet för övrigt icke synes kunna framställas anmärkning ur kompensations-synpunkt, har i 1927 års böcker observerats en post å Fmk 15,000:- för inköp av andelar i andelslaget "Ålands konserverlag". Denna post har på grund av sin beskaffenhet icke av delegationen godkänts till kompensation.

Ny- och betes -
odlingspremier.

Uti 1928 års budget finnes upptagen en såsom oinskränkt reservationsanslag betecknad post å Fmk 175,000:- för ovan rubricerat ändamål. Enligt av delegationen införskaffad utredning har av sagda anslag den 28 maj 1929 utgivits i form av utbetalda premier Fmk 150,000:-, varjämte ett belopp av Fmk 25,000:- utbetalats till Finska Hushållningssällskapet för tackande av vissa sällskapet åsamkade kostnader. I räkenskaperna för år 1928 äro dessa utgifter antecknade såsom utgiftsrester.

Delegationen, som funnit nu berörda utgifter icke överstiga vad i riket anvisas för enahanda ändamål, har i sin kalkyl för år 1928 kompenserat detta anslag till fullt belopp.

Till främjande
av litteratur.

Ett anslag för detta ändamål, till belopp av Fmk 3,000:-, upptogs i budgeten för år 1927 samt antecknades i böckerna för sagda år under "utgiftsresters konto". Anslaget kom emellertid icke till användning och upptogs såsom inkomstpost i 1928 års räkenskaper.

För biblioteks-
och studiecirkel-
verksamhet.

Anslaget utgick under år 1926 med Fmk 17,133:72, år 1927 med Fmk 26,516:35 och år 1928 med Fmk 25,699:16. Beloppen hava avpassats i överensstämmelse med de grunder, som i riket tillämpas av statens bibliotekskommission vid utgivande av understöd för ifrågavarande ändamål. Utgifterna hava icke givit skäl till erinran från delegationens sida.

Till understöd

Till understöd
åt teatrar, sång-
körer och orkestrar

Uti budgeten för år 1926 fanns anvisat ett anslag av Fmk 5,000:- för sång, musik och teater. Beloppet fördelades mellan teaterföreningen i Mariehamn och två sängföreningar. För år 1927 höjdes utgiftssumman till sammanlagt Fmk 19,000:-, varav Fmk 14,000:- tillföll Ålands sång- och musikförbund, en centralorganisation för landskapets lokala sång- och musiksammanslutningar, samt Fmk 5,000 teaterföreningen. I budgeten för år 1928 finnes ett anslag av Fmk 14,000:-; av detta utgavs åt Ålands sång- och musikförbund Fmk 9,000:- samt åt teaterföreningen Fmk 5,000:-.

Vid prövningen av utgiftsbeloppet för år 1926 har delegationen visserligen funnit, att direkt subventionering av amatörteaterföreningar och mindre sammanslutningar för främjande av scenkonsten icke förekommer å rikets budget, utan understödas dylika företag i regeln ur kommunala medel. Enär likväl ändamålen voro behäftansvärda och anslagsbeloppet synnerligen moderat, har delegationen, med beaktan

de jämväl av Ålands säregna förhållanden, som icke medgiva upprätthållande av stående anstalter för teater, musik och sång, ansett förenämnda anslag Fmk 5,000:- böra oavkortat gå i kompensation.

Vidkommande däremot ovannämnda utgiftsposter för år 1927 och 1928 har yppats meningsolikhet.

Tvänne medlemmar av delegationen ansågo, att landskapet genom att väsentligen höja anslaget för Ålands sång- och musikförbund (från Fmk 3,500:- år 1926 till Fmk 14,000:- år 1927 och Fmk 9.000:- år 1928) icke iakttagit tillbörlig sparsamhet och den jämförelsevis måttliga proportion, inom vilken dylika föreningar subventioneras i statens budget. De betydande anslag för huvudstadens teatrar, Helsingfors stadsorkester, Finska Operan m.m., vilka finnas upptagna i statsbudgeten, kunde icke i reciprocitetsavseende komma i betraktande, enär dessa centrala anstalters verksamhet är avsedd att komma hela landet tillgodo. Ur kompensationssynpunkt kunde Ålands sång- och musikförbund icke tilldelas mer än högst Fmk 3,500:- för vardera året 1927 och 1928.

En medlem ansåg, att en strängt formell synpunkt icke borde anläggas vid jämförelsen mellan landskapets och statens utgifter i nu föreliggande fall. Delegationen hade fastmer full handlingsfrihet att självständigt avväga, huruvida och i vad mån ändamålet vore förtjänt av understöd från det allmännas sida. Då det här gällde att understöda de kulturella strävandena i denna isolerade landsort, fann sagda medlem de disponerade anslagen, med avseende å desammas måttliga belopp och det behjärtansvärda syftemålet, böra utan något avdrag gå i

kompenstation.

Två medlemmar erinrade jämväl om de svårigheter utvecklingen på det kulturella området mötte på grund av landskapets avskiljda läge. Landskapet borde komma i åtnjutande av med riket jämförbara förmåner, men härmed vore det ej sagt, att dessa förmåner borde hållas vid lägsta möjliga gräns. Nämnade medlemmar ställde sig i viss mån tveksamma om det belopp, som kunde i utjämningsväg tilldelas landskapet med skäligt beaktande av reciprocitet och sparsamhetsprinciperna, men ansågo sig billigtvis kunna fastställa subventionen åt sång- och musikförbundet för vartdera av åren 1927 och 1928 till Fmk 9,000:-- i enlighet härmed skulle sålunda å 4. H. T. V. 10. av 1927-års budget avdragas ett belopp av Fmk 5,000:-- , varemot utgiften under mom. 5 i 1928-års budget skulle utgå med oavkortat belopp.

Delegationens beslut utföll sålunda i enlighet med den uppfattning sistnämnda två medlemmar omfattat.

De i landskapsbudgeterna upptagna anslagen för hästavelns och boskapskötselns befrämjande, jordförbättrings arbeten, föreläsningsverksamheten, nykterhetens befrämjande, idrottsorganisationer och Ålands ungdomsförbund lämna med avseende å beloppet och ändamålet icke rum för påminnelse ur kompenstationssynpunkt.

5. H. T. Kommunikationsväsendet.

I. Våghållningen.

Vid fullgörandet av sitt uppdrag har det ålegat delegationen att taga ståndpunkt till frågan om landskapets utgifter för våghållningen samt i vilken omfattning dessa kostnader böra ur statsmedel kompenseras. I sådant

avseende har delegationen att kontrollera, ej blott att utgifterna äro kalkylerade med nödig sparsamhet, utan även att desamma icke överstiga vad som för motsvarande ändamål i genomsnitt anslås i jämförbara delar av republiken.

Då landskapets utgifter för väghållningen under åren 1926 - 1928 i nu angivet syfte upptagits till skärskådande, har delegationen sökt finna jämförelsepunkter med väghållningsutgifterna i jämförbara landsdelar av statsområdet under samma tid. Ur landskapets räkenskaper och andra tillbuds stående handlingar framgår, att de faktiska totalkostnaderna för väghållningen på Åland under år 1923 (det sista året sagda ressort var under statens förvaltning) samt åren 1924 - 1928 utgjort (incl. kostnaderna för färjtrafiken och engångsutgifter samt utgifterna för bygdevägar).

År 1923	Fmk 385,214:46
" 1924	" 518,200:-
" 1925	" 722,340:21
" 1926	" 784,962:37
" 1927	" 716,751:45
" 1928	" 1,058,456:95

Av dessa totalkostnader belöpte sig i runda tal på färjtrafiken engångskostnader löpande väghålln. utgifter.

år	Fmk	Fmk	Fmk	Fmk
1923	-	150,000:-	-	235,000:-
1924	-	187,100:-	-	331,000:-
1925	-	352,900:-	-	369,450:-
1926	72,140:-	-	30,080:-	682,730:-
1927	40,000:-	-	-	676,750:-
1928	207,730:-	-	40,150:-	810,560:-

Uti de kalkylerade totalkostnaderna för Åland in-

rymmas utgifterna för sommar- och vintervägunderhållet, broar, ledstänger och stängsel, färjhållning, vägnämndernas arvoden, vägmaskinsdriften, underhåll och förbättring av vägar, direk- te underhållna av landskapet, bidrag till bygdevägar, väg- mästares avlöning och oförutsedda utgifter.

Under åren 1926 - 1928 underhölls på Åland a) genom landskapets direkta försorg 23 km. och b) genom väg- nämnderna 152 km landsväg, eller sammanlagt 175 km. Utka- kylerade per löpande km. uppgingo de totala väghållnings- utgifterna (utgifterna för bygdevägar frånräknade):

År 1926 till Fmk 4,314:-

" 1927 " " 3.812:-

" 1928 " " 5.776:-

Enligt uppgifter, som tillhandahållits delegationen av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och äldre /sekreteraren/ regerings- E. von Bonsdorff, utvisade statsverkets totala vägbudget un- der sagda period följande siffror:

År 1926 Fmk 91,500,000:-

" 1927 " 106,250,000:-

" 1928 " 132,050,000:-

" 1929 stego resp. summor till Fmk 146,000,000

Budgetanslagen för väghållningen i Nylands samt Åbo och Björneborgs län fördelade sig under trienniet på följande sätt:

	I landshöv- dingarnas vård överlämnade landsvägar.	I statens ome- delbara vård befintliga landsvägar och chaus- seer.	Nybyggnader och större reparationer, utförda av väg- och vatten- byggn.styrels. ifråga om landsvägar av vardera kate- gorin.	Summa.
	Underhålls- kostnader.	Underhålls- kostnader.		
<u>Nylands län.</u>				
1926	3.978.360:-	811,961:-	1,624,062	6,414,383
1927	5.500,000:-	2,064,500:-	2,596,143:-	10,140,643

1928	6.649.388:-	2.077.982:-	3.987.704:-	12,715,074:-

Åbo- och Björneborgs län.

1926	6,997,604:-	990,326:-	1,414,925:-	9,402,855:-
1927	9,000,000:-	1,449,000:-	1,276,487:-	11,725,487:-
1928	10,000,000:-	1,476,848:-	2,986,900:-	14,463,748:-

Under förenämnda utgiftsgrupp " nybyggnader och större reparationer" inrymmer vägförbättringsarbeten, såsom uträttning, utbredning, omläggning samt nybyggnad av landsväg, sålunda arbeten, vilkas motsvarande kostnader inkalkylerats i förenämnda siffror rörande de åländska väghållningskostnaderna. Visserligen ingå uti förberörda utgiftskategori jämväl vissa större engångsutgifter, ex. broanläggningar, vilka icke förekomma på Åland, men då landskapet har tvänne rätt dyrbara färjor att underhålla, så borde dessa utgifter vid den jämförande uppskattningen kunna vägas mot varandra. Därest alltså underhållskostnaderna beträffande de landsvägar, som befunno sig i landshövdingarnas vård, sammanräknas med utgifterna för " nybyggnader och större reparationer" (se ovan) samt sedermera utkalkyleras per löpande km. landsväg, erhålles följande genomsnittssiffror:

Nylands län

1926	Fmk 3,235:-
1927	" 4,674:-
1928	" 6,142:-

Åbo- och Björneborgs län.

1926	Fmk 3,037:-
1927	" 3,710:-
1928	" 4,688:-

Ovanstående siffror vidhandengiva, att totalkostnaderna för väghållningen på Åland under år 1926 förete en stegring av Fmk 62,600:-, under 1927 en minskning av Fmk 68,200:- och under år 1928 en ökning av Fmk 341,700:- mot nästföregående år. De löpande väghållningskostnaderna utvisa för år 1926 en stegring av Fmk 313,200:-, för år 1927 en minskning av Fmk 6,000:- och för år 1928 en stegring av Fmk 33,800:- mot nästföregående år. Utgifterna för färjhallningen och engångskostnaderna förete åter för år 1926 en minskning av Fmk 250,000:-, för år 1927 en minskning av Fmk 62,200:- och för år 1928 en ökning av Fmk 207,900:- mot nästföregående år.

Vid prövningen av frågan om väghållningsutgifternas komensation har delegationen funnit, att väghållningskostnaderna på Åland alltsedan år 1923 uppvisat en stark stegring (frånsett 1926 - 27) och måste anses vara proportionsvis höga i förhållande till det åländska vägnätets utsträckning och den nuvarande trafiken. Vid sina lofvärda strävanden att upprycka landsvägsnätet ur dess tidigare lägervall hava landskapsmyndigheterna sökt, genom att taga det maskinella systemet i bruk, i rätt stor omfattning, inom kortast möjliga tidrymd omlägga sin väghållning. Denna omständighet ansågs vid föregående treårsreglering icke innefatta någon sådan särskild förmån för landskapet, som borde vid utjämnningen beaktas. Man utgick från antagandet, att en maskinell väghushållning till en början vore egnad att framkalla en avsevärd stegring av årskostnaderna, men att systemet i framtiden sannolikt komme att nedbringa underhållskostnaderna. Dessa förhoppningar hava dock t.v. icke infriats; resp. utgifter förete allt fortfarande en stadigt

stigande kurva, men detsamma är fallet i rikets övriga delar, där den maskinella vägghushållningen efterhand i allt större omfattning tagas i bruk.

Under åren 1926 - 1928 har den av landskapet anskaffade maskinella utrustningen kompletterats med en lastbil för Fmk 30,086;95, en stenkross för Fmk 37,558;40 samt en traktor, på vilken avbetalats Fmk 2,600;-. Från den 1 maj 1928 har landskapet emellertid överlämnat hela vägghushållningen vid barmarkstid samt jämväl underhållet av de vägar, som varit utgivna å entreprenad, åt ett för ändamålet bildat bolag, benämnt "Aktiebolaget Vägförbättringar". Bolaget förfogar över egna maskiner, men får därjämte disponera landskapets maskinpark. Entreprenadsumman utgör Fmk 501,000;- per år. Vid nästföljande treårsreglering torde det bliva klarlagt, huruvida denna nyanordning ur sparsamhets- och rationell vägghushållningssynpunkt kommer att leda till åsyftat resultat samt i vad mån landskapets egna vägmaskiner under den ändrade regimen kunna med full effektivitet utnyttjas.

För bedömande av kompensationsfrågan vore det nödvändigt, att utkalkylera, huruvida landskapet under nu ifrågavarande treårsperiod på sitt vägnät nedlagt större kostnader än vad som proportionsvis motsvarat rikets uppofferingar i fråga om vägnätets successiva utbyggande och förbättrande. De jämförande siffror, som härutinnan stå till buds, då totala medelkostnader för vägghållningen på Åland (excl. bygdevägarna) uppställas mot genomsnittutgifterna i före-nämnda tvänne fastlandslän för underhållet av de i landshövdingarnas vård befintliga vägar, med tillägg av utgifterna för förbättringsarbeten etc., lämna icke ännu en fullt hållbar utredning därom, att vägutgifterna på Åland skulle

under nu ifrågavarande är väsentligen överstigit kostnaderna i jämförbara delar av riket samt att landskapet uti nu ifrågakomna avseende skulle tillgodokomma framför övriga delar av riket en sådan förmån, som avses i § 26 självstyrelselagen. Dessa siffror giva emellertid en antydning om, att stor varsamhet i fråga om väghållningsutgifterna framläses måste iakttagas, därest landskapets utgiftsnivå skall hållas inom gränser, som medgiva full kompensation. På grund av vad ovan framhållits och med stöd av den prövningsrätt, som bör anses tillkomma Ålandsdelegationen, har delegationen funnit, att de av landskapet under åren 1926 - 28 utgivna anslagsbeloppen för väghållningen ur reciprocitetssynpunkt kunna gå i kompensation.

En ledamot har förklarat sig kunna omfatta detta beslut på den grund, att vid senaste treårsreglering icke godtagits hans åsikt därom, att avgörande betydelse borde tilläggas den omständigheten, att vägkostnaderna på Åland icke finge stiga i högre proportion än i övriga delar av riket. Från landskapsmyndigheternas sida har erinrats därom, att färjtrafiken på Åland under år 1928 varit betungad med nattavgifter, vilka dämera icke förekommit i riket, och vilka beräknats inbringa c:a Fmk 20,000;-, och har i anledning härav påyrkats, att denna merbelastning skulle vid utjämnningen tillgodoräknas landskapet. Delegationen finner för sin del visserligen, att landskapet i princip bör anses berättigat att vid treårsutjämnningen räkna sig dylika extra debitering tillgodo; men enär landskapet genom kompensation av de ordinarie väghållningskostnaderna allaredan i utjämningsväg tilldelas ett bidrag till högsta belopp, som efter skälighetsprövning kan godkännas, synes landskapets härutöver

sträckta anspråk icke i detta fall kunna bifallas.

I räkenskaperna för åren 1926 och 1927 förekomma tvänne poster å resp. Fmk 43,000:- och Fmk 22,410:- för stängselnät. Dessa belopp hava av landskapsnämnden utgivits för anskaffande av trådstängsel, som uppsatts å de vid yrväder svårast utsatta delarna av landsvägsnätet. Genom anbringande av stabila stängselnät i stället för gärdesgårdar, som måste nedtagas till vintern för att ånyo uppsättas vårtiden, har man emottett en väsentlig minskning i kostnaderna för vägunderhållet. Under år 1928 har, fränsett en alldeles obetydlig utgiftspost, några kostnader icke av landskapet nedlagts på anskaffande av stängselnät för vinterunderhållet, beroende synbarligen på bestämmelserna i rikets nya väglag, som icke bereder någon möjlighet för statsverket att påtaga sig kostnader för anbringande av stängselnät å vägsträckor, utsatta för snöanhopning.

Vid senaste treårsreglering ansåg delegationen utgifterna för stängselnät kunna godkännas till compensation, dock icke utöver en viss maximigräns, utkalkylerad genom jämförelse mellan å ena sidan kostnaderna för gärdesgårdarnas nedtagning och uppsättning samt å andra sidan skälig ränta och amortering å den kapitalutgift stängselnätets anskaffande representerar. Delegationen fastställde denna maximigräns efter ett enhetspris av 400 mk per 100 löpande meter hägnad. Därest ett något högre enhetspris lägges till grund för beräkningen, vilket numera icke kan anses oskäligt, hava de av landskapet under åren 1926 och 1927 nedlagda anskaffningskostnaderna ansetts kunna godkännas till compensation.

Uti 1928 års budget har landstinget såsom ny post

upptagit ett anslag " för förbättrande av "sjökommunikationer" och har för detta ändamål utgivits Fmk 35,639:30, huvudsakligen såsom bidrag åt ortsbefolkningen för upprensning av trenne sjötrafikleder (Werkströmmen i Saltvik, Plåtskrömmen i Föglö och vissa strömmar i Geta).

I fråga om landskapsmyndigheternas behörighet att med angelägenheter av detta slag taga befattning hava inom delegationen yppats meningsolikhet. Av tvänne medlemmar har gjorts gällande, att nu ifrågavarande upprensningsarbeten måste anses falla inom vattenrättens gebit och förty på grund av 9 § 8 mom. självstyrelselagen vara undandragna landstingets kompetens. Högsta domstolen hade i ett yttrande, daterat den 14 maj 1926, rörande instruktion för Ålands landskapsstyrelse (Ålandsdelegationens framställningar, Serie III, sid. 155) ställt sig på den principiella ståndpunkt, att någon kompetensfördelning på detta område icke enligt självstyrelselagen förefanns. Vid sådant förhållande kunde enligt bemälda ledamöters åsikt någon kompensation ur statsmedel för berörda ändamål icke lagligen ifrågakomma, vederbörande obetaget att söka direkt hos statens myndigheter utverka understöd för sina resp. upprensningsföretag.

Delegationens majoritet har i motsats härtill funnit att omförmälda upprensningsarbeten, som icke berörde enskild rätt, varken innefattade åstadkommande av farled eller annat sådant företag, som normerades av vattenrättslagstiftningen. Farled i förvaltningsrättslig mening uppstod endast i det fall, att sjötrafikled utmärkes genom säkerhetsanstalter, men detta vore i fråga om förberörda anspråkslösa båtleder icke erforderligt. Upprensningsarbeten av nu ifrågavarande art för den ~~lokala~~ ^{kollektiva} samfärdselns förbättrande vore

att anse såsom typiska självförvaltningsangelägenheter, vilka det stode landskapet öppet att genom lämpliga bidrag befrämja.

I enlighet med flertalets uppfattning har sagda utgiftspost i kalkylen kompenserats till fullt belopp.

x

x

x

Vid verkställd kontrollgranskning av de till landskapets vägbudget för åren 1926 - 1928 hänförliga detaljposter, har delegationen funnit desamma ur skälighetssynpunkt kunna godkännas. En bland vägutgifterna för år 1926 upptagen post å Fmk 30,833:05 " till Öra vägbyggnad i Eckerö har uteslutits ur kalkylen, enär kostnaderna för detta vägarbete blivit genom särskilt extraordinarie statsbidrag kompenserade. En mindre post å Fmk 400:-, upptagen under momentet "Oförutsedda utgifter" i 1926 års räkenskaper, har jämväl förts utom kolumn, av orsak att utgiften hänförde sig till Öra vägbygge.

II. Gästgiveri- och skjutshållningen.

Utgifterna för detta ändamål hava för skjutshållningsperioden 1926 - 1928 jämlikt entreprenadkontrakt stigit till Fmk 132.900:- för ettvarit av sagda år. Ett avdrag har gjorts å posten "Oförutsedda utgifter" för år 1928 på grund av en överdebitering av resekostnadsersättning.

VI. H. T. Diverse anslag.

Till denna huvudgrupp har hänförts kostnaderna för Ålandsdelegationen, vilken post. redan tidigare ur principiell synpunkt berörts. Enahanda är förhållandet med posten räntor.

Posterna: revisionskostnader, fattigvårdsinspektionen.

understöd åt barnskyddsverksamheten och pensioner samt av naturskyddsåtgärder föranledda utgifter hava icke påkallat någon erinran i kompensationsavseende och hava samtliga godkända till utjämning utan avdrag.

Under rubriken "för fackutlåtanden" har i 1926 års räkenskaper observerats tvänne utgiftsposter å resp. Fmk 995, och Fmk 3,484:35, vilka ur kompenationssynpunkt påkallat uppmärksamhet. Den förra posten utgör de direkta kostnader, som uppkommit genom utarbetande av ritningar och kostnadsberäkningar för Öra vägbygge genom länebyggnadskontoret i Åbo underlydande funktionärer; den andra posten innefattar utgifterna för ett å väg- och vattenbyggnadsstyrelsen uppgjort fullständigt förslag jämte kostnadsberäkning för Werkströmmens upprepning. Rörande kompenationen av dessa poster yppades inom delegationen olika åsikter.

1. Projektritningen för Öra vägbygge.

Delegationens majoritet har under framhållande att nu ifrågavarande utgiftspost hänförde sig till den förberedande tekniska undersökningen rörande Öra vägbygge, uttalade den åsikt att, då landstinget år 1927 till delegationen inkom med sin framställning om utverkande av extraordinarie statsbidrag för Öra vägbygge, de till stöd för framställningen lagda, synnerligen knappt beräknade kostnadsförslagen icke upptogo nu ifrågavarande, redan utbetalade utgiftspost. Denna inrymdes således icke uti det beviljade anslaget och borde något hinder för utgiftens kompenation ur sådan synpunkt icke föreligga.

Tvänne medlemmar hava för sin del funnit, att delegationen år 1926 vid fattande av beslutet om Öra-anslaget avförande från den ordinarie regleringen (delegationens fram-

ställningar. Serie III. sid. 29) uttryckligen anförts såsom motiv för denna åtgärd, att delegationen för ett allsidigt bedömande av ifrågavarande anslagsbehov ansåg det vara nödvändigt, att företaget i hela dess vidd jämte därtill hörande utredningar och kostnadsförslag i extraordinarie väg underställdes delegationens prövning. Detta av Herr Presidenten stadfästa beslut innefattade, att samtliga poster, hänförande sig till Öra vägbygge, skola avföras från den ordinarie regleringen och ställas utom kolumn i delegationens kompensationskalkyler. Det sagda gällde icke blott tidigare utgifter utan även ev. tilläggskostnader i framtiden. Skulle det visa sig, att anslaget varit alltför knappt tilltaget, kunde tilläggsanslag ej beviljas på annat sätt än genom en förnyad framställning om ökat extraordinarie anslag. Den till grund för det extraordinarie anslagets beviljande liggande kostnadsberäkningen vore för övrigt ej så specificerad, att icke även nu ifrågakomna post kunde här inrymmas. I enlighet härmed yrkade bemälda medlemmar, att detta utgiftsbelopp skulle avföras från kompensationsregleringen.

I enlighet med majoritetens uppfattning har delegationen sålunda beslutat, att berörda utgiftssumma Fmk 995:-- skall gå i kompensation såsom ordinarie utgift. Någon erinran beträffande beloppet har icke ansetts påkallad.

2. Undersökningen angående upprepning av Werkström.

Delegationens majoritet har funnit initiativet till åstadkommande av utredning rörande upprepning av Werkström falla inom ramen för landskapets förvaltningskompetens. Med avseende härå och då landskapsnämnden på grund av förordningen den 23 november 1923 varit berättigad att i nu be-

rört avseende påkalla vederbörande statsmyndighets sakkunniga medverkan, har flertalet ansett beloppet Fmk 3,484:35 böra till fullt belopp kompenseras.

Tvåanne ledamöter hava på delvis andra grunder kommit till samma resultat. Enligt dessa ledamöters mening är de kompensationsspörsmålet i föreliggande fall bedömas beroende av frågan, huruvida nu berörda upprenningsarbete faller inom landskapets förvaltningskompetens eller tillämnas, såsom varande ett vattenrättsärende, kunde på grund av självstyrelselagens 9 § 8 mom. anses höra till rikets ressort. Landskapsmyndigheterna kunde icke förmenas rätt att i ett dylikt fall påkalla handräckning av rikets fackmyndigheter. Även om frågan skulle hänföras till rikets behörighetsområde, hade statens myndigheter ombesörjt och bekostat en undersökning rörande denna sak. Utan att sålunda taga ståndpunkt till kompetensfrågan ville även minoriteten låta posten i fråga gå i utjämning.

Vid granskning av räkenskaperna för året 1927 har delegationen uppmärksammat, att å 6 H. T. I. 5 (till bestridande av på lag grundade, men ej i staten upptagna behov) dragits en post å Fmk 287,923:79, utgörande det belopp landskapet jämlikt den för perioden 1923 - 1925 fastställda bidragsregleringen ålagts att vid utjämningslikviden återbetala till statsverket (se delegationens framställningar, Serie III, sid 61, 62). Sagda belopp, som motsvarar den summa landskapet i förskottslån uppburit utöver det för treårsperioden fastställda utjämningsbidragets totalbelopp, skall icke vid beviljande av bidrag beaktas, utan bör gå i avdrag vid utjämningskalkylens uppgörande. För övrigt hava samtliga å detta moment under åren 1926 - 1928

upptagna utgifter godkända till compensation.

De statsanslag, som av regeringen under trienniet ställts till landskapets förfogande i form av extraordinarie bidrag, falla utom ramen för bidragsregleringen och ha-
va icke upptagits i utjämningskalkylen.

x

x

x

Från och med år 1926 hava landskapets inkomster och utgifter i budget och räkenskaper uppdelats å en ordinarie- och en extraordinarie inkomst- och utgiftsstat. Denna uppställning av budgeten sammanfaller icke med statsförslagets uppställning, utan föranledes av landskapets anspråk på att såväl grundskattemedlen och landskapet event. tillkommande vederlag för desamma som ock inkomsterna från jordegendomarna vore att anse såsom landskapets enskilda medel, vilka borde få användas utan intrång av någon redovisningsskyldighet vid treårsregleringen.

Den extraordinarie statens utgiftssida upptager främst rubriken anslag " för kulturella och landskapets allmänna väl främjande ändamål" samt därjämte anslag för bestridande av " kostnader för av landskapet disponerad jordegendom." Uti räkenskaperna för år 1928 är sistnämnda utgiftsgrupp fördelad å ett antal poster, varjämte ett extra anslag observerats för Ålands folkhögskola. Under nu förevarande treårsperiod hava några utgifter likväl icke dragits å ovannämnda anslag för kulturella och landskapets allmänna väl befrämjande ändamål. Däremot har den extraordinarie utgiftsstaten belastats med jämförelsevis betydande kostnader för av landskapet disponerad jordegendom, vilka utgifter ur compensationssynpunkt förtjäna närmare uppmärksam-

het.

Enligt böckerna uppgingo summa utgifter för av
landskapet disponerad jordegendom, här i inberäknat ett till-
skottsanslag år 1927 för skogsvårdsändamål, påfört 6.H.T.
I.3., för hela trienniet 1926 - 1928 till

Fmk 798,449:49

medan inkomsterna från jordegendomarna under samma tid be-
löpte sig till

Fmk 872,361:32.

Överskottet för treårsperioden uppgick sålunda till

Fmk 73,911:83

Av dessa kostnader hänföra sig omkring Fmk 450,00
till utgifter för de byggnadsarbeten, som verkställes å
Jomala f.d. domarboställe, där landskapets lantmannaskola
är inrymd.

Vid granskningen av det författningsförslag, som
år 1923 uppgjordes för att normera övergången av statens
jordegendomar i landskapets vård, har delegationen uttalat
den mening, att det innebure ett obehörigt ingrepp i
landskapets självbestämningsrätt att binda resp. egendomar
utnyttjande vid vissa typer eller ägarna vid visst dispo-
sitionsrätt samt att föreskriva, att å lägenheterna skola
upprätthållas vissa åbyggnader. Enligt delegationens åsikt
var det fördenskull ur synpunkten av statens rätt och för-
del tillfyllest att stadga skyldighet för landskapet att
behörigen hävda och sköta lägenheterna, med tagen hänsyn
till de ändamål, för vilka desamma av landskapet utnytt-
jas. En bestämmelse i enlighet härmed upptogs även seder-
mera under 4 § av den i ämnet utfärdade förordningen av
den 20 september 1923. Uti samma förordnings 7 § stadgas

bl. a., att om dylik egendom återgår till staten, landskapet är berättigat att undfå ersättning för byggnader och anläggningar och å dem verkställda reparationer, för så vitt dessa icke anses vara betingade av stadgandena i förordningens 4 §. Vid behandlingen av utjämningsregleringen för senaste triennium hade delegationen efter omröstning ansett, att inkomsterna från statens jordegendomar icke finge hänföras till någon undantagskategori med avseende å landskaps hushållning, på sätt från landskapets sida påyrkats, utan att desamma fastmer måste hänföras till de inkomster, som borde upptagas i avräkning vid utjämnningen. Delegationen erkände härvid visserligen, att landskapet ägde frihet att bestämma om sättet för egendomarnas utnyttjande samt att det stode landskapet fritt att i större eller mindre grad införa naturahushållning; likaledes fann delegationen, att intraderna finge användas för nybyggnader, nyodlingar, förbättringsarbeten m.m., vilket självfallet vore ägnat att påverka inkomstbeloppet. Endast för såvitt egendomarna lämnat nettoavkastning, borde densamma observeras såsom inkomstpost. Dessa av delegationens majoritet omfattade grundsatser vunno även beaktande vid bidragsregleringens fastställande.

Av det ovanstående synes framgå, att de kostnader landskapet fått vidkännas för resp. jordegendomars behöriga skötsel måste anses höra till den kategori av utgifter, som utan vidare bör komma i betraktande såsom kompensationsposter, förutsatt, att de äro till beloppet skäligen. En ytterligare förutsättning härvid är likväl, att resp. utgifter med hänsyn till det ändamål, för vilket lägenheten av landskapet utnyttjas, kunna anses vara av behovet påkallade. Då Jomala f.d. boställe disponerats för jordbruksundervisning

gens behov och de nedlagda kostnaderna direkte komma detta syftemål tillgodo, har delegationen, i betraktande jämväl därav, att ifrågavarande byggnadsarbeten vad omfattning och kostnader beträffar hållits inom måttliga och skäligen gränser, velat godkänna förenämnda, på bostället nedlagda kostnader till kompensation. Jämväl övriga till denna utgiftsgrupp hörande kostnader, fränsett det extra bidraget till Ålands folkhögskola, varom tidigare varit fråga, hava med hänsikt till beloppet och ändamålet av delegationen i detalj granskats utan att desamma ur kompensationssynpunkt lämnat rum för anmärkning.

Inkomstkalkylen.

Delegationen övergår nu till en redogörelse för uppgörande av inkomstkalkylen och för de avdrag å bidragsbeloppet, som ansetts böra vid utjämnningen beaktas.

Vid uppgörelsen mellan riket och landskapet böra främst såsom avdrag observeras de statsinkomster, närings- och nöjesskatter, vilka jämlikt 21 § självstyrelselagen tillfalla Åland. Såsom av kalkylerna framgår hava under dessa titlar influtit: år 1926 Fmk 53,702:95, år 1927 Fmk 41,785:15 och år 1928 Fmk 42,500:10.

Inverkan av högre skatter i landskapet än i riket.

Vid en jämförelse mellan debiteringsgrunderna i landskapet och riket, såvitt angår näringskatter, nöjesskatter och avgifter för anlåtande av landskapets inrättningar (elevavgifter, lösen- och expeditiönsavgifter samt legosängsavgifter) har framgått, att dessa i allmänhet under hela treårsperioden utgått enligt de i riket tillämpade skatte- och debiteringsgrunder. Någon skattelättnad för Åland i förhållande till rikets inbyggare har sålunda med avseende å dessa poster icke ägt rum. Däremot hava landskapets in-

byggare under de fyra första månaderna av år 1927 på - -
förts nöjesskatt efter högre tariff än den i riket gällan-
de, beroende därpå, att den i riket genom lag av den 28
december 1926 medgivna lindringen i fråga om nöjesbeskatt-
ning av vissa tillställningar kunde i landskapet genomföras
först genom landskapslag av den 30 april 1927. Denna över-
beskattning har av delegationen kalkylerats till Fmk 4,000:-

Åberopade 21 § självstyrelselagen förutsätter, att
landstinget är berättigat att besluta om nöjes- och nä-
ringsskatter samt resp. avgifter, d.v.s. efter prövning hö-
ja eller sänka desamma. En eventuell lindring för Åland i
förhållande till rikets debiteringsgrunder måste principiellt
beaktas vid utjämningen såsom varande en landskaps för-
mån (delegationens framställningar, Serie III, sid. 34). Om
däremot landskapet önskade utnyttja dessa skattekällor för
egna ändamål och i sådant syfte besluter om skatteförhöj-
ning, kan denna merinkomst icke av delegationen tagas i
beräkning för täckande av de ordinarie förvaltningsutgifter-
na. I annat fall bleve den landskapet medgivna befogenhe-
ten att höja sagda skatter illusorisk. Med avseende härå
har delegationen beslutat minska den i räkenskaperna för
år 1927 upptagna inkomstposten "nöjesskatter" med förenämnda
belopp Fmk 4,000:-, varigenom den landskapet tillkommande
effektiva bidragssumman ökas med samma belopp.

Gottskrivna in-
komstrester.

Uti landskapets räkenskaper för år 1926 har un-
der rubrik "gottskrivna inkomstrester" observerats ett be-
lopp av Fmk 14,385:10, som påkallar uppmärksamhet vid ut-
jämningsregleringen. Denna post motsvarar särskilda i 1925
års räkenskaper upptagna och under rubrik "utgiftsrester"
bokförda utgiftsposter, vilka vid treårsregleringen för å-

ren 1923 - 1925 blivit till fullt belopp kompenserade så som utgifterrester, men vilka påföljande år alls icke utbetalts utan av vissa orsaker fått förfalla och förtygott skrivits såsom inkomst år 1926. Posten bör fördenskull vid utjämnningen gå i avdrag och har i sådant syfte av delegationen upptagits uti inkomstkalkylen till fullt belopp (2 avd. I kap.).

Under år 1927 förekom icke i böckerna någon post " gottskrivna utgifterrester". I 1928 års räkenskaper återfinnes däremot en dylik post å Fmk 3,928:-, som hänförs sig till anslagen under 4 H. T. V. 13 och 5 H. T. I. 8. av 1927 års bokförda utgifter. Jämväl denna post har av delegationen beaktats såsom avdrag vid utjämnningen och införts i kalkylen bland 1928 års inkomster (2 avd. I. Kap.).

Diverse inkomster.

Inkomstkalkylen för åren 1926 - 1928 upptager för ettvarrt av dessa år en post " diverse inkomster". Under dessa poster ingå bl. a. influtna räntor å medel, som av landskapsnämnden placerats i bankinrättning och vilka inkomster sålunda i form av avdrag å bidragsbeloppet komma statsverket tillgodo.

Statslån.

Sammanlagda beloppet av de statslån, dels räntefria dels mot 6 % ränta, som under åren 1926 och 1927 tilldelats landskapet i avräkning å treårsregleringen, är i böckerna observerat med Fmk 8,800,000:-. Härtill kommer under året 1928 det av landskapet uppburna, såsom direkt förskott å rikets stat upptagna beloppet Fmk 5,500,000:-. Dessa förhandsutbetalningar, sammanlagt Fmk 14,300,000:- för hela treårsperioden, falla utom ramen för bidragsutjämnningen och behandlas i samband med likviden mellan landskapet och riket

för sagda treårsperiod.

Landskapets lå-

nemedelsräkning.

I räkenskaperna för år 1926 finnes bokfört ett belopp & sammanlagt Fmk 385,203:70 utgörande landskapets skuldsaldo vid årets slut & dess kassakreditivräkning i privat bankinrättning. 1927 års räkenskaper upptaga under motsvarande inkomsttitel ett belopp & Fmk 499,332:05, utgörande landskapets skuld till bank vid årets slut & kassakreditiv- och korttidslån. Vid 1928 års slut uppgick landskapets skuld i privat bankinrättning till Fmk 2,586,599:25 varav Fmk 2,200,000:- korttidslån. Därutöver har landskapet i anledning av den definitiva likviden med statsverket för treårsutjämnningen 1923 - 1925 upptagit ett särskilt lån & Fmk 100,000:- den 31 december 1928.

Förenämnda lånesummor tagas icke i beräkning vid inkomstkalkylens uppgörande.

Landskapets extraordinarie inkomststat 1926 - 1928.

1. Grundskattemedlen.

Uti den fastställda extraordinarie budgeten för år 1926 fanns observerat ett belopp av Fmk 321,458:16 under rubriken överskott för år 1925, upptagande besparade grundskattemedel för åren 1923 och 1924. Dessa inträder, som vid utjämnningen för åren 1923 - 1925, jämlikt delegationens av Herr Presidenten fastställda beslut, i kalkylen gått i avräkning såsom inkomstposter, äro i böckerna icke upptagna. Uti den fastställda extraordinarie budgeten för året 1927 förekomma fortfarande posterna "överskott från år 1926" samt "grundskatt eller vederlag därför", budgeten för år 1928 upptager "grundskatteöverskott för år 1927" och "grundskatt eller vederlag därför". Några inkomstposter under dessa rubriker ingå dock icke i bök-

kerna för sagda år, av orsak att grundskatt icke uppbars på Åland och att vederlagsfrågan fortfarande är oavgjord.

Kap. I och II å extraordinarie budgeten för åren 1926 och 1927 samt Kap. I å samma budget för år 1928 hava på anförda skäl ur utjämningskalkylen utmönstrats.

2. Överskott.

Landskapets räkenskaper upptaga vissa överskott från föregående år. Enär utjämningskalkylen uppgöres särskilt för varje budgetår och resp. utgifter och inkomster redan vid regleringen för nästföregående år beaktats, falla dessa i böckerna upptagna överskott utom ramen för inkomstkalkylen.

3. Inkomsterna från statens jordegendomar.

Såsom redan tidigare antydde, hava landskapsmyndigheterna å extraordinarie budget upptagit inkomsterna från de av landskapet disponerade jordegendomarna. Denna uppställning avser att giva uttryck åt landskapsmyndigheternas uppfattning därom, att ifrågavarande inkomster finge anses såsom landskapets enskilda medel, vilka borde få utan intrång av någon redovisningsskyldighet vid treårsregleringen disponeras av landskapet för dess kulturella och allmänt väl främjande ändamål. Denna rättsäskådning har genom delegationens av Herr Presidenten stadfästa beslut i samband med den senaste treårsregleringen blivit ogillad (delegationens framställningar, Serie III, sid. 38, 39, 48), och nu ifrågavarande inträder blevo i enlighet härmed vid sagda utjämning upptagna till bokfört belopp såsom ordinarie inkomstposter. Delegationen har ansett, att de principer, som vid treårsregleringen 1923 - 1925 i nu omförmält avseende godkänts och tillämpats och som Högsta domstolen jämval

omfattat, skola även vid denna treårsutjämnning lända till efterrättelse.

Under inkomsttiteln arrenden och fiskerier har in-
flutit

År 1926 Fmk 107,000:15

" 1927 " 90,708:97

" 1928 " 128,937:75

Landskapets virkesförsäljning har inbragt

År 1926 Fmk 167,852:43

" 1927 " 45,393:10

" 1928 " 291,121:50

584.367.03

Härtill kommer under år 1928 en inkomstpost av
Fmk 41,002:92 från Jomala boställe ävensom diverse inkomster
Fmk 344:50.

Samtliga dessa inkomstsummor hava i kalkylen upptagits såsom avdragsposter till bokförda belopp.

Resultatet av utjämningsregleringen i

sammandrag.

Sedan landskapets ordinarie utgifter och inkomster på anført, sätt av delegationen granskats och resp. utjämningsposter fixerats samt kalkylerna justerats, framgår resultatet av bidragsregleringen i sammandrag av följande tablå:

U t g i f t e r

för självförvaltningens
ordinarie behov, som böra vid beviljande av bidrag beaktas

a) till fullt belopp godkända kompensationsposter

1926 Fmk	1927 Fmk	1928 Fmk
4,925,956:28	5,688,785:65	6,567,350:03

b) till nedsatt belopp
godkända kompensations-
poster -----

	196,000:90	354,991:06	817,754:76
Inalles	5,121,957:18	6,043,776:71	7,385,104:79
I n k o m s t e r			
1926		1927	1928
Fmk		Fmk	Fmk
493,651:23		357,426:38	684,156:52
S a m m a n d r a g .			
1926		1927	1928
Fmk		Fmk	Fmk
Utgifter -----	5,121,957:18	6,043,776:71	7,385,104:79
Inkomster -----	493,651:23	357,426:38	684,156:52
Utgifterna överstiga inkomsterna med			
	4,628,305:95	5,686,350:33	6,700,948:27

I enlighet härmed har delagtionen med stöd av
26 § självstyrelselagen

fastställt det bidrag, som skall ur statsmedel
till landskapet Åland utgivas

för år 1926 till Fmk 4,628,305:95

" " 1927 " " 5,686,350:33

" " 1928 " " 6,700,948:27

eller sammanlagt till Fmk 17,015,604:55

x

x

x

Utjämningslikviden.

Jämlikt delegationen av statskontoret och landshöv-
dingeembetet i landskapet Åland tillhandahållna uppgifter
har åt landskapet under nu ifrågavarande treårsperiod till
bestridande av kostnaderna för självstyrelsen anvisats föl-

jande låne- resp. förskottsbelopp, nämligen

Kapitalbeloppet Fmk	Lyftats i rater Fmk	Ränta	Finansministeriets brev av
<u>A. S t a t s l å n</u>			
3,000,000:- (e.o.stat)	4/2 26 - 10/8 26. ✓ 3,000,000:-	Ränte- fritt	28/1 26 N:o 217
1,300,000:-	29/12 26. 1,300,000:-	6%	23/12 26 N:o 2771
2,500,000:- (e.o.stat)	23/2 27 - 27/4 27 ✓ 2,500,000:-	Ränte- fritt	5/2 27 N:o 300
2,000,000:-	17/9 27 2,000,000:-	6%	5/9 27 N:o 1849
<u>B. F ö r s k o t t</u>			
4,500,000:- (e.o.stat)	24/2 28 - 13/8 28 4,500,000:-	-	10/2 28 N:o 5688
1,000,000:- (e.o.stat, tilläggsbud- get)	27/12 28 1,000,000:-	-	21/12 28 N:o 6906

De för sagda treårsperiod beviljade och av land-
skapet lyftade låne- resp. förskottsbeloppen uppgå sålunda
till sammanlagt Fmk 14,300,000:-, vilken summa jämlikt de
vid medlens utgivande av statsrådet fastställda villkoren
bör vid likviden med landskapet avräknas å det definitiva
utjämningsbidraget. I enlighet härmed uppgår det landskapet
tillfallande nettobeloppet till

Fmk 2,715,604:55

Jämte anmälan härom får delegationen vördsammast
hemställa

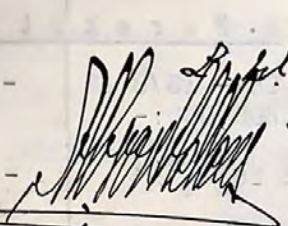
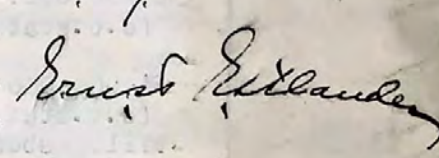
att Herr PRESIDENTEN ville stadfästa delega-
tionens i ovanstående mätto fattade beslut
samt föga anstalt därom, att det landskapet

Åland på grund härav tillkommande statsbidrag
för åren 1926 - 1928 Fmk 17,015,604:55 bleve,
efter avdrag av vad landskapet redan förskott
vis uppburit, till Ålands landskapsnämnd utgi-
vet.

Därest Herr PRESIDENTEN finner gott stadfästa dele-
gationens i ovanstående mätto fattade beslut, utgår ifråga-
gavarande belopp såsom å lag grundad utgift jämlikt 68 §
1 mom. R.F.

Helsingfors, den 14 juni 1929.

 Axel Lagerlund
 Ernst Rutland

Artur Tanner

Leonard Nordling

